

Uddrag

af

Archans Byrands

Forhandlinger

i

1870.

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved J. S. Mølle.

1871.

100000

100000 100000 100000 100000 100000

1000000000

1000000000

1000000000

1000

Indhold.

	Side
A. Fortegnelse over Medlemmerne af Byraadet samt de forskjellige Udvalg og Commissjoner	1—7.
B. Byraadets Forhandlinger	8—65.
C. Tillæg	69—124.
Oversigt over Aarhus Kjøbstads Indtægter og Udgifter i 1870	69.
Overslag over — — — — — i 1871	86.
Uddrag af Aarhus Havns Budget for 1871	105.
Aarhus Havns Capitalstatus	107.
Bebtægt for den communale Beskatning af de faste Eiendomme i Aarhus Kjøbstad efter Lov af 11te Februar 1863	108.
Bebtægt for Aarhus Brandvæsens Ordenscorps	113.
Leiecontract om „Vennelyst“	115.
Register	120.

[illegible][illegible]

**A. Fortegnelse over Medlemmerne af Byraadet og de særlige
communale Commissioner og Advalg samt Communes
Bestillingsmænd.**

Byraadet.

(Eft. Lov 26de Mai 1868.)

Generalfrikscommissair, Borgmester H. E. Schmidt, C., D. M.,
Formand.

Den større Halvdeel, valgt fra den 3die Januar 1870 for 6 Aar.

Consul J. M. Mørk, R.

Stræbber H. F. Baese.

Fabrikant A. B. Holm.

Rjøbmand Harald Skovbh.

Farver J. Rjør.

Rjøbmand J. E. Seibelin.

— E. J. Spliid.

Fernstøber S. Frich, gjenvalgt den 31te October 1870.

Guldsmed A. H. Høegh.

Doerlærer N. Kraiberg, D.M.

Den mindre Halvdeel,

Cancelliraad, Procurator D. H. Nørø,

Glarmester B. Gamst,

Muurmester R. Nielsen,

Profesor, Overlærer Cl. Funch, R.

Rjøbmand D. Bøch,

} valgte den 4de Januar
1867 for 6 Aar.

Cancelliraad, Byfoged L. Hammerich, R., D.M. } valgte d. 10 Jan.
 Capitain J. Schroll, R. (igjen udtraadt i Sept.), } 1870 for 3 Aar.
 Cancelliraad, Overregnskabsfører H. Buchheister, }
 Kjøbmand M. K. Koppel, valgt den 16de Mai 1870.
 Fabrikant A. B. Preisler, valgt den 7de Novbr. 1870.

Secretair: cand. jur. E. Møller.

Byraadets Raende Udvalg.

Udvalget for Havnævæsenet:

Borgmesteren, Formand. }
 Kjøbmand J. E. Seibelin, } valgte af Byraadets Midte.
 — D. Bøch, }
 — R. Wulff, } valgte udenfor Byraadet.
 Commandør Koble, }

Agent, Consul P. Herflind, Secretair og Regnskabsfører.

Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet:

Borgmesteren, Formand.
 Cancelliraad, Overregnskabsfører H. Buchheister.
 Kjøbmand Harald Skovby.

Udvalget for Fattignævset:

Cancelliraad D. H. Nørø, Formand.
 — L. Hammerich.
 Glarmester B. Gamst.
 Fabrikant A. B. Holm.
 Skræbber H. F. Bæfs.

Procurator Brendstrup, Secretair og Regnskabsfører.

Udvalget for Skolevæsenet:

Profesfor Funch, Formand.
 Kjøbmand Harald Skovby.
 Glarmester Gamst.

Udvalget for Brolægningsvæsenet:

Cancelliraad Hammerich, Formand.

Muurmester R. Nielsen.
 Tjernstøber Frich.

Udvalget for Beivæsenet:

Kjøbmand Spliid, Formand.
 Muurmester Nielsen.
 Tjernstøber Frich.

Udvalget for Kortvæsenet:

Kjøbmand Spliid, Formand.
 Guldsmed Høegh.

Udvalget for den offentlige Belysning:

Cancelliraad Hammerich, Formand.
 Kjøbmand Bøch.
 Guldsmed Høegh.

Udvalget for Sygehuset:

Kjøbmand Bøch, Formand.
 — Roppel.
 Overlærer Kraiberg.

Udvalget for Bygninger og Inventariefager:

Cancelliraad Hammerich, Formand.
 Stræbder Baess.
 Farver Rjær.

Udvalget for Legater:

Borgmesteren, Formand.
 Cancelliraad Nørsk.
 Consul Mørk.

Udvalget for Skovvæsenet:

Borgmesteren, Formand.
 Farver Rjær.
 Fabrikant Preisler.

Udvalget for Byens og dens Omgivers Forfijonnelse:

Kjøbmand Roppel, Formand.
 Farver Rjær.
 Fabrikant Preisler.

Skatteligningscommissionen:**Den større Halvdeel,** valgt den 29de August 1870:

Exam. jur. E. Jespersen.

Maler Kruse.

Boghandler Th. Thruue.

Snebter S. Petersen.

Kjøbmand Chr. Rosenstand.

— J. Berthelsen.

— H. Jørgensen.

— Consul J. P. Seierfen.

Den mindre Halvdeel:

Procurator J. Winge, Formand,

Kjøbmand M. Meben,

Gjortler N. Halb,

Maler A. L. Nielsen,

Kammer, Procurator A. Langballe,

Captain Mielche,

Kammerherre J. Vaudtz,

} valgte den 23/8 1869.

} valgte den 26/8 1870.

Inspectionen for Aarhuus Domkirke.

Stiftsprovst E. Boesen, R., Formand.

Borgmesteren (af Magistraten).

Caneelliraad Nørsk, valgt af Byraadet den 20/1 1870 for 3 Aar.

Kjøbmand Edw. F. Nahr, R., Kirkeværge.

Inspectionen for Frue Kirke:

Pastor E. Seidelin, Formand.

Borgmesteren (af Magistraten).

Olmester Gamst, valgt af Byraadet den 19/8 1870 for 3 Aar.

Skolceommisjonen.

Pastor Seidelin, Formand.

Stiftsprovst Boesen.

Professur Funch,

Olmester Gamst,

} valgte af Byraadet 20/1 1870 for 3 Aar.

Kjøbmand E. Secher,

Binhandler E. S. Schaarup,

} valgte indenfor Byraadet af dette
den 14/1 1869 for 3 Aar.

Bygningscommissionen.

Borgmesteren, Formand.

Politimesteren.

Brandcapitainen, Snekker E. Theilgaard.

Bygningsinspektøren, Agent P. Herflind.

Muurmester Nielsen, } valgte af Byraadet den 20/1 1870 for 3 Aar.

Skæbder Baess,

Tømmermester A. E. Andersen, } valgte udenfor Byraadet af Byette

Muurmester E. Lund, } den 14/1 1869 for 3 Aar.

Markdirectionen.

Kjøbmand Spliid, Formand, } valgte af Byraadet.

Gulbsmed Høegh,

Kammerraad Eriksen, valgt af Fordeierne den 17/2 1870 paa 3 Aar.

Sundhedscommissionen.

Politimesteren, Formand.

Stadslæge Dorph.

Gulbsmed Høegh, valgt blandt Byraadets Medlemmer.

Apotheker A. Meyer.

Skorstensseier Schawo.

Indkvarteringscommissionen.

Borgmesteren, Formand.

Fabrikant Holm.

Agent Herflind.

Capitain Andresen.

Premierlieutenant, Intendant Rahbek.

Kjøbmand Henriksen, Billetteur, Secretair og Regnskabsfører.

Den borgerlige Indrulleringscommission.

Politimesteren.

Chefen for Borgervæbningen.

Brandcapitain, Snekker Theilgaard.

Kjøbmand Seibelin, af Byraadet.

Commissionen for Armatur- og Borgeroebningsfonden.

Cancelliraad Hammerich } af Byraadet.

Kjøbmand Seibelin,

Chefen for Borgervæbningen og
En Lieutenant af Borgervæbningen.

Bestyrelsen for Malerisamlingen:

Justitsraad, Physicus, Dr. E. Weis, } valgte af Kunstforeningen.
Apotheker A. Meyer, }
Generalkrigscommissair Schmidt, } valgte af Byraadet.
Consul Mørk,

Communale Revisorer:

Overretssagsfører J. Høegh Guldberg.
Proprietair Ryland.

Communale Embeds- og Besillingsmænd.

Cand. jur. E. Møller, Secretair ved Byraadet.
Procurator A. Paghalle, Ræmner.
Stabslæge P. Dorph, Hospitalslæge.
Civilingenieur P. B. Obel, Stabs- og Havneingenieur.
Agent, Consul P. Herfind, Secretair og Regnskabsfører ved Havne-
væsenet, samt Bygningsinspecteur.
Procurator Brendstrup, Secretair og Regnskabsfører ved Fattigvæsenet.
Retsvidner: Skomager Rønne og
— L. Larsen.
Musiker Schjørring og } Suppleanter.
Vinhandler Fulling, }
Kjøbmand Henriksen, Billetteur, Secretair og Regnskabsfører ved Ind-
kvarteringscommissionen.
Overkanoner J. Hoppe, Havnesøge.
Fhv. Kjøbmand J. M. Andersen, Opsynsmand ved Fattiggaarden.
Simonsen, Deconom ved Byens Sygehospital.
Knudsen, Skovfoged.
Rasmussen, Markbetjent.
Ved Skolevæsenet ere ansatte:
Overlærer ved 1ste Borgerdrengeskole: N. Kraiberg.
— - 2den do. cand. theol. F. Rielsen.
— - Borgerpigeskolen: J. Aae, D.M.
— - Friskolen: J. Olsen.
Lærerne: Launh,
B. Friis.
Chronholm.
E. Madsen (tillige Inspecteur ved Sygehospitalet).

Lærerne: M. Handest.

E. Meyer.

P. Ingerslev.

Jacobsen.

Grabow.

Jørgensen.

Jensen.

F. Pape og

A. L. E. C. Müller, const.

Lærerinde: E. Johansen og

B. Møller.

Ved Politiet ere ansatte:

Secondlieutenant, cand. pharm. A. A. Abel, Politiasistent.

Politibetjente (til Dagtjenesten):

H. Rasmussen.

P. Rasmussen.

Jesper Nielsen.

H. Larsen.

E. N. Brühl.

L. Blom og

E. J. Stein.

Patrouillebetjente (til Natttjenesten):

K. J. Tøhberg.

J. A. Hoffmann.

P. Hansen.

H. J. Frederiksen.

H. H. Hjort.

K. Nielsen.

A. Mortensen.

L. Andersen.

P. Christensen.

J. Christensen.

L. Petersen.

H. Petersen.

Mødet den 6^e Januar.

— En Bestikkelse for Kanoneer J. J. Hoppe til at være Havnefoged i Aarhus fra 1ste Januar 1870 at regne blev understrevet.

^{59/1869.} Man vedtog at tilskrive Amtsrådet om at udvælge Delegerede til at træde sammen med Medlemmer af Byrådet for at forhandle om Anlæggelse af en Gangsti fra Ryfibeklædningen til Gangstien Nord for Trøiborg. Byrådet valgte paa sin Side Hammerich og Kors. (See Mødet 7de April).

^{73/1869.} Der medbeleste en Skrivelse fra Indenrigsministeriet, hvori dette resolverede, at Havnesporet maatte besæres med Locomotiver, men at der skulde træffes følgende Forholdsregler for at forebygge Fare ved Kjørsele:

1. Locomotivets Skorsteen skal holdes forsynet med et efter Brændselets Vægfærdighed indrettet Net, der er istand til fuldstændig at forhindre Gløders Udfaldning.
2. Foraaabid Locomotivets Skorsteen ikke er røgfortærende, maa der kun benyttes saadant Brændsel, som ikke giver Røg.
3. Paa Havnepladsen maa der ikke udkastes Gløder fra Ildstedet.
4. Under Kjørsele paa Havnesporet skal der jævnlig gives Signaler med en stærktlydende Klokke, derimod maa Dampfløite ikke benyttes.
5. Locomotivet skal være forsynet med kraftigvirkende Bremsen, der under Kjørsele stedsvis skulde være saaledes betjent, at Locomotivet siekliffelig kan bringes til at standse.
6. Locomotivet maa ingenstunde besæres Havnesporet med større Hurtighed end 1 Mil i Timen.

Derhos forbeholdt Ministeriet sig at tage den givne Tilladelse tilbage, hvis der skulde vise sig Ulemper af samme.

I Genhold hertil besluttede man at anmode Politimesteren om gennem sit Personale at føre Tilsyn med Locomotivets Benyttelse paa Havnesporet, og efter nogen Tids Forløb at meddele Byrådet om Kjørsele medførte Ulemper. (See Mødet 10de Februar).

^{167/1869.} Med Hensyn til Spørgsmaalet om Borrebækkens Bro-lægning fra Munkeport til Paradiisgade vedtog man i det kommende Foraar at lade Afløbet fra Nørregade til Borrebækken stensætte, og idet man anmodede Udvalget for Bro-lægningsvæsenet om at lade dette Arbejde udføre, blev det tillige anmodet om at forhandle med de tilstødende Grundeiere om Deeltagelse i Omkostningerne.

^{247/1869.} Et Andragende fra 3 Lærere ved Friskolen om at erholde fri Belysning og Brændsel til en af dem oprettet Aften-skole for Drengene i Friskolens øverste Klasser blev ikke bevilget.

^{251/1869.} Den af Dhrr. Trolsbahl til Graa-Mølle og Faur-schau i Brendstrup efter Udmeldelse fra Hasle m. fl. Herreders Ret foretagne Ansættelse af den Erstatning, der for Aaret 1869 vilde tilkomme Communen af Statskassen for Militairstatens Benyttelse af de 2 af Byen afgivne Exerceerpladser, og hvorved den store Exerceerplads var ansat til en Leieafgift af 18 Rd. pr. Tde. Land, den lille til 28 Rd. pr. Tde. Land, besluttede man at indsende til Indenrigsministeriets Approbation. (See Mødet 24de Februar).

^{252/1869.} I Anledning af en af Politimesteren gjort Henstilling om Afholdelsen af Udgifterne ved en fra Landet indbragt Kopperpatients Indlæggelse paa Kopperhospitalet, vedtog man at forelægge Amtet Sagen med Anmodning om, at Omkostningerne ved Patientens Guur maatte blive Communen refunderede af Vedkommende. (See Mødet 10de Marts).

Mødet den 13de Januar.

— Det overdroges til Borgmesteren, Baefs, Gamst, Holm og Nørø at gjøre Forslag til Valg af Medlemmer til de staaende Udvalg, Commissioner, m. v. ligesom det ogsaa overdroges de nævnte Herrer at forberede Valget af communale Revisorer.

— Til at indtræde som Medlem af Valgbestyrelsen for de forestaaende Landskingsvalg blev Hammerich valgt.

^{149/1867.} Fra Comiteen i Kystbeklædnings-sagen var gjort Indstilling om, at Byraadet vilde approbere, at Vølgestjærmen for Beksledningen sættes af Granit i Cement, saaledes som det lille Stykke, der var opført som Prøve, var sat, — da det nemlig ved den sidste Tids Storme havde viciert sig, at en Vølgestjærm af Træ ikke vilde yde Bæret den fornødne Bæsthættelse.

Endvidere androg Comiteen paa at der yderligere til Bærets Afslutning blev bevilget 4800 Rd.

Byraadet indgik paa begge Andragender. — Derimod udfattedes til et

senere Møde Afgjørelsen af en Hensætning fra Comiteen om, hvorvidt det skulde overlades denne at drage Omsorg for, at Rystbeklædningen kunde brugbargjøres ved Anlæg af Bei, Gangsti m. v. (See Mødet 20de Januar).

Mødet den 20de Januar.

— Der foretoges Valg til de forskjellige staaende Udvalg og Commissioner. (See Mødet 3die Febr.).

^{149/1867.} Der meddelees, at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet med en ubetydelig Modification havde approberet den mellem Domkirkeinspectionen og Byraadet afsluttede Overenskomst om Afstaaelse af en Deel af St. Olufs Kirkegaard til Udvidelse af St. Olufsskole. (See Mødet 27de Januar).

^{42/1868.} Indenrigsministeriets Approbation paa, at man leiede „Sommerlyst“ som Reserveresidderhus for Garnisonen, meddelees, hvorhos det overdroges Indquarteringscommissionen at afslutte den fornødne Leiecontract med Eieren af „Sommerlyst“.

^{151/1869.} I Anledning af et fra Justitsministeriet til Byraadets Erklæring sendt Andragende fra Etatsraad Castenskjold om at erholde fri Proces i en Sag, han agtede at anlægge mod Aarhus Commune til Tilbagebetaling af en Deel af hvad han haade erlagt i Communeskat for første Halvaar 1869, besluttede man for Ministeriet at udtale, at man ikke fandt Noget at erindre imod, at der blev tilstaaet Andrageren fri Proces. (See Mødet 17de Marts).

Mødet den 27de Januar.

— Til at gjøre Forslag om Regulering af Sognegrændserne blev nedsat et Udvalg, bestaaende af Baess, Gamst og Kraiberg. (See Mødet 3die November).

^{140/1867.} I Sagen om Expropriation af Gartner Nielsens m. Fls Eiendomme til Anlæg af en Bei fra Knudriisbakke til Meilgadesport besluttedes det at nedlægge et Udvalg. Til at indtræde som Medlemmer af dette valgtes Nielsen, Schroll og Spliid. (See Mødet 31te Marts).

^{149/1867.} Det overdroges det bestaaende Udvalg for Rystbeklædningen at gjøre Forslag til Anlæg af en Bei med Gangsti og Kendersteen paa den ny Rystbeklædning. (See Mødet 10de Februar).

^{64/1869.} Man underskrev en Indstilling til Ministeriet om, at der af Borgmesterembedets Forbød Matr.-Nr. 1 a. endnu maatte afstaaes et Stykke til Forening med Matr.-Nr. 12 Jeronimusbakken. (See Mødet 3die Marts).

^{206/1869.} Man indgik paa Rammerraad Honnus Tilbud om at holde Byens Matrifeltkort og Numereringen af Eiendommene i Orden for en Godtgjørelse af 50 Rdlr. aarlig; herom blev der meddeelt Ministeriet Underretning.

^{228/1869.} Paa Henstilling fra Udvalget for Stolevæsen om at benytte Folketællingen den 1ste Februar til at tilvejebringe en fuldstændig Fortegnelse over alle skolepligtige Børn, blev det overdraget Udvalget at lade Sagen udføre. (See Mødet 30te Juni).

^{6/1870.} Under 14de Januar var modtaget en Skrivelse fra Stiftsamtet, hvori meddelles Indenrigsministeriets Forslag til en Omregulering af Underofficerernes og de med dem i Klasse Stillede Kvarteerpenge.

Efter dette Forslag skulde der tilstaaes:

en ngist Stabssergent eller Ligestillet 48 Rb. aarlig,

- — Oversergent — — 36 — —

- — Sergent — — 30 — —

hvilken sidste Godtgjørelse ogsaa skulde tilstaaes en ugist Corporal,

en gist Stabssergent eller Ligestillet 72 Rb. aarlig,

- - Oversergent — — 60 — —

Sergenter af ælbste Lønningsklasse 54 — —

Underofficerer, der som Enkemænd have Huusstand, og Stabssergenter, Oversergenter og med dem Ligestillede, der, skjøndt ugiste, ligeledes have Huusstand, skulde med Hensyn til Kvarteergodtgjørelse sættes i Klasse med Giste.

Da der over dette Forslag var forlangt en Udtalelse fra Byraadet, havde dette indhentet Indkvarteringscommissionens Erklæring, der var saalydende:

„Indkvarteringscommissionen finder Intet mod de fremsatte Forslag at erindre, saameget mindre som de ville medføre formindsket Udgift for Kommunen, men maa kun fastholde, at Requisitionen paa de Kvarteerpenge, der saaledes skulle udbetales, skeer gennem de militaire Afdelinger og paa deres Ansøgning og Tilsvær, da det er Commissionen umuligt at føre Control med, efter hvilke Bestemmelser enhver Underofficer er gigt eller om han fører Huusstand.“

Til denne henholdt Byraadet sig i sit Svar til Ministeriet, idet man henstillede, om ikke de omhandlede Kvarteerpenge kunde udbetales af Militairstaten med Refusion til bestemte Terminer af Kommunens Kasse. (See Mødet 21de April).

Mødet den 3^{die} Februar.

— Til Medlem af Havneudvalget istedeffor Grosserer Brøge, der ønskede sig fritaget for dette Hverv, valgtes Overlods, Commandeur Røfte.

^{80—81/1867.} Ifølge en i et tidligere Møde tagen Beslutning var Vandværksagen opført paa Dagsordenen til Behandling; men da en større Deel af Byraadets Medlemmer som nylig indtraadte ikke vare tilstrækkelig bekendte med Sagen i alle dens Enkeltheder, blev den udsat i 14 Dage. (See Mødet 14de Februar).

^{213/1869.} I en Skrivelse af 22de Januar 1870 havde Indenrigsministeriet fremsat de Bemærkninger til Overslaget over Havnens Indtægter og Udgifter for 1870, hvortil Ministeriet havde fundet Anledning, og blandt Andet begjært Dplysning om Grunden til, at den Sum af 12000 Rb., der foreløbig var bevilget som Havnekasens Tilskud til Rystbeklædningen vilde blive overskredet med 5000 Rb.

Man besluttede at tilstille Havneudvalget Sagen til Betænkning. (See Mødet 19de Mai).

^{10/1870.} Det overdroges til et Udvalg, bestaaende af Bæfs, Gamst og Kjær, i Anledning af en af Ræmneren indsendt Fortegnelse over formeentlig uerholdelige Restancer af overordentlig Stat for 3die Termin 1869, at undersøge Restanternes Forhold, og derom at gjøre Indberetning til Byraadet.

^{11/1870.} Af Rammerraad Honum var gjort Indstilling om Berigtigelsen af Kjøbet af en Jomfru Laurentin tilhørende Sandfiste paa Nagade. Man overdrog til Ræmneren at faae Afkomstdocumenterne faavel til den nævnte, som til den Smed E. Børgensen tidligere tilhørende Sandfiste berigtigede, hvorhos det endvidere besluttedes, saafremt mindelig Overeenskomst ikke forinden kunde træffes, at lade den Kjøbmand E. Larsen tilhørende Sandfiste paa Nagade expropriere. (See Mødet 10de Februar).

^{12/1870.} Fabrikant Frisch havde paa Basis af, at den nuværende Havn ikke er stor nok, at den ikke er dyb nok og at den mangler en Dphalingsbedding, indbragt Forslag til en Udvidelse af Havnens indtil Meilgadesport. Forslaget var ledsaget af fornødne Tegninger, samt et af Ingenieur Obel udarbejdet Overslag over Beføstningerne ved en saadan Udvidelse, der indbefattet Beddingen, vilde beløbe sig til circa 830000 Rb.

Forslaget blev tilstillet Havneudvalget til Betænkning. (See Mødet 17de November).

^{14/1870.} Efter Andragende fra Bestyrelsen for Haandværkernes og Fabrikarbejdernes Syggeforsening besluttede man at hjælpe Foreningen med et Bidrag af 100 Rd. til Dækning af dens Underbalance for 1869.

Mødet den 10de Februar.

— Fra det nedsatte Udvalg forelaa der en Meddelelse om Resultatet af Folketællingen her i Byen den 1ste Februar 1870. Byens Indbyggertal var da 14,959: 7469 af Mandkøn og 7490 af Kvindkøn.

Det med Byen forbundne Landdistrikt, Aarhus Nølle, er ikke medtaget ved denne Opgjørelse.

^{149/1867.} Reebslager Guldmann havde benægtet, at der forelaa nogen Nødvendighed for, at hans Sted paa Hjørnet af Meilgade og St. Klusghde exproprieredes, saaledes som Byraadet havde bestemt, til Udvidelse af bemeldte Gade. I Genhold til § 2 af Byggeloven af 30te December 1858 blev dette Spørgsmaal indstillet til Justitsministeriets Afgjørelse.

— Det vedtoges at anmode Brolægningsudvalget og Veiuodvalget om nu i Forening at afgive Betænkning over et af Skiftbeklædningscomiteen indgivet Forslag til Anlæg af Vej og Gangstier paa Skiftbeklædningen. (See Mødet 10de Marts).

^{78/1869.} Fra Politimesteren forelaa i Genhold til det i Mødet den 6te Januar Passerede, angaaende Befaringen af Havnesporet med et mindre Locomotiv, en Erklæring, hvorefter der hidtil ikke havde viist sig Ulemper af Kjørselen paa Havnesporet.

^{9/1870.} I Anledning af en af Generaldirectoratet for Skattevæsenet forlangt Erklæring om, hvorvidt, og i bekræftende Fald da i hvilket Omfang, Tobaksdyrkning finder Sted paa Byens Grund, havde man overdraget Markudvalget at fremskaffe Oplysninger om dette Forhold. Ifølge de af Udvalget tilveiebragte Oplysninger, var der kun forekommet eet Tilfælde af Tobaksdyrkning, idet en herboende Cigarmager i 1869 havde foretaget en Prøve ved at beplante et Stykke Jord af omtrent en Skp. Lands Størrelse med 2100 Planter, der gav et Udbytte af circa 3000 Pd. Tobak à 10 Sk. pr. Pd.

^{11/1870.} I Anledning af det i forrige Møde Passerede havde Ræmneren meddeelt, at Adkomstdocumenterne paa Smed E. Jørgensen's og Jfr. Laurentins Sandkister vare berigtigede.

^{13/1870.} Et af forhenv. Vægter Jørgen Nielsen indgivet Andragende om at erholde en aarlig Understøttelse kunde Byraadet ikke bevilge.

²⁰/₁₈₇₀. Et Andragende fra Bundtmager F. G. Böhne om at erholde Indfødsret anbefalede.

²¹/₁₈₇₀. Der tilstodes efter derom indkommet Andragende, Patrouillebetjent Tøiberg et Honorar af 35 Rb. for det af ham i 1869 førte Tilfyn med Roppelazaretet.

³⁰/₁₈₇₀. Man besluttede, at henlægge Havnens Regnskab for 1869 til offentlig Efterfyn i 14 Dage. (See Mødet 24de Februar).

³³/₁₈₇₀. Efter Indstilling fra Havneudvalget vedtog man, under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation, at forsøge den paa Havnens Budget for 1870 opførte Sum til Mudderværkets Bedligningshøielse med 1500 Rb. (See Mødet 17de Marts).

Mødet den 14de Februar.

⁸⁰⁻⁸¹/₁₈₆₇. I Anledning af et fra Dhrr. English & Hanssen modtaget Tilbud om Anlæg af et Vandværk i Aarhus holdt Byraadet et Ekstramøde, da der af Hensyn til Priserne paa Jernrør ifkun var ansat en kort Frist for Antagelsen.

Man besluttede at svare Dhrr. English & Hanssen, at Byraadet ikke saae sig istand til at indgaae paa deres Tilbud til nogen forud fastsat Tid.

Der fremlagdes endvidere et Tilbud fra Mølleier Weis om at sælge Vand til Vandværket for en Priis af 15000 Rb. (See Mødet 17de Februar).

Mødet den 17de Februar.

— Det meddeelede, at Kammeraad Erichsen eenstemmig var bleven valgt til Medlem af Markdirectionen for de næste 3 Aar.

⁸⁰⁻⁸¹/₁₈₆₇. Til videre at drøfte og forberede Vandværksagen nedfattes et Udvalg bestaaende af Borgmesteren, Frich, Mors, Schroll og Nielsen. (See Mødet 31te Marts).

¹⁶⁸/₁₈₆₈. Fra Comiteen for et Fedebyvægmarkeds Oprettelse i Aarhus var givet Meddelelse om, at den havde indsamlet henimod 400 Rb. hos private Vidragsydere, og at den meente at burde paabegynde Foretagendet med denne Sum og de af Byraadet lovede 500 Rb. Comiteen anmodebe om, at der maatte blive nedsat et Udvalg af Byraadets

Medlemmer, for efter den tidligere Beslutning at føre Tilfyn med Anlægget af Markbespladsen. Dertil valgtes Frich og Nielsen. (See Mødet 14de Juli).

^{160/1869.} Det i forrige Aar nedsatte Udvalg af Medlemmer af Amtsraadet og Byraadet, til at varetage det Fornødne med Hensyn til Kongens og Dronningens Tilstedeværelse i Aarhus den 20de September 1869, fremlagde det nu affattede Regnskab, hvorefter Udgiften for Byens Bedkommende havde været 1009 Rd. 5 Mk. 12 f.

^{190/1869.} Det meddeltes, at Skoledirectionen havde approberet Byraadets Indstilling under 29de December 1869 om Fordelingen af det Beløb, som skulde tillægges Lærernes Lønninger i Anledning af, at Lærerantallet var steget til 19.

^{29/1870.} I Anledning af en Indstilling fra Kammerraad Honnum angaaende Skyldføtningen af den forrige saakaldte Suhrs Plads, besluttede man at indsende Kortet over Pladsen til Ministeriet, men formeenste det unødvendigt at indhente dets Afgjørelse af, om Skyldføtning af Toldkammerbygningens Grund skulde finde Sted, da Loven ikke fritager offentlige Bygninger for Hartkornsskat. (See Mødet 3die Marts).

^{29/1870.} Et af 10 Patrouillebetjente indsendt Andragende om et aarligt Tillæg til deres Løn, fandt man ikke Anledning til at bevilge.

Mødet den 24de Februar.

— Til Medlem af Forligscommissionen for Aarhus Amts 1ste Forligstreds for de næste 6 Aar valgtes paany exam. jur., Auctionsholber Fr. Mellemann.

^{194/1868.} Da der under 2den Februar 1870 var udkommen en Lov, hvorved Aarhus Commune bemyndiges til paa ustemplet Papir at udstede Obligationer, lydende paa Ihændehaveren eller paa Navn, for et Laan af 300,000 Rd. nominal Capital, optaget til Bestribelse af Udgifterne ved forskellige, deels paatænkte, deels allerede paabegyndte communale Foretagender, for hvilket Laan der er udstedt en Hovedobligation med Lovbefelet Stempel, havde Borgmesteren gjort Henstilling om de Foranstaltninger, der i Genhold til den under 10de Juli 1869 udstedte Hovedobligation, yderligere maatte træffes til Realisation af Laanet hos „Bikuben“.

Det overdroges Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet i Genhold til Hovedobligationens Bestemmelse at forsyne Partialobligationerne og

de, dertil hørende Coupons med Underskrift, og at træffe de øvrige fornødne Foranstaltninger til Aaenets endelige Berigtigelse.

(Følge den udfomne Lov kan Transport af de paa Navn udstedte Obligationer skee ved Paategning uden Brug af stemplet Papir.) (See Mødet 4de August).

^{251/1869.} Da Ministeriet ikke havde fundet sig tilfreds med den i 1869 optagne Taxationsforretning over Exerceerpladserne og haade begjæret en Overføjnsforretning afholdt, besluttede man at lade en saadan foretage. (See Mødet 7de April).

^{30/1870.} Det overdroges Bndcheister og Frich, critist at gennemgaae Havneregnsskabet for 1869 i Henhold til Reglementet for Forvaltningen af Aarhus Havn. (See Mødet 17de Marts.)

^{34/1870.} I Henhold til Indenrigsministeriets Circulaire af 8de Januar 1870, hvori begjæredes Byraadets Forslag til en Havne- og Brotaxt for Aarhus Kjøbstad for de næste 5 Aar fra 1ste April 1870 at regne, vedtog man efter Havneudvalgets Betænkning et Forslag til Taxterne, efter hvilket disse i det Væsentlige forblev uforandrede.

Derimod gjorde man Forslag til en Bestemmelse om, at gennemgaaende Gods, der fra Skibe opløses directe i Jernbanevogne til videre Forsendelse fra Aarhus, eller som fra Jernbanevogne aflades directe i Skibe til Afgang fra Aarhus, kun skulle erlægge 50 % af de ellers gjældende Vareafgifter.

Skjøndt denne Redfættelse vistnok i den første Tid vilde forringe Havnens Indtægter endeel, var der dog ingen Tvivl om, at den vilde bidrage til at drage en Deel af Trafiken over Aarhus, og naonlig vilde faae Indflydelse paa Forsendelsen af Korn og Kul, af hvilke Varer der herigjennem sendes en meget betydelig Deel.

Der blev stillet Forslag om en yderligere Redfættelse til 2/3 pr. 100 Pbd. af alt Transitgods, forsaavidt Taxterne ikke maatte være lavere; men da der udtaltes Frygt for, at en saa stor Redfættelse i en altfor høi Grad kunde formindste Havneindtægterne, og da det bemærkedes, at Sagen altid senere kunde bringes frem igjen, naar det viste sig, at ingen Formindstelse af Indtægterne fandt Sted, frasaldtes Forslaget.

Endvidere vedtog man at indstille, at der fremdeles maa svares Litspenge, og at disse ikke, som af Ministeriet foreslaaet, drages ind under Skibsafgifterne, da en Forhøielse af disse let vilde kunne virke skadeligt paa Søgningsen til Havnen.

^{37/1870.} Udvalget for Skoleaæsenet havde henstillet, om det maatte ansees for rigtigt iibetfor den ved Overlærer Papes Død ledigblevne Skolelærerpøst at oprette 2 Overlærerpøster ved Friskolen, een for Drengene og een for Pigeafdelingen. Dette blev ved Afstemning forkastet.

Derimod vedtog man gennem Skoledirectionen at indgaae til Ministeriet med Indstilling om, at Skoleplanen af 1847 forandres saaledes, at Overlærerne ved Borger- og Friskolens forskjellige Afdelinger for Fremtiden ansættes i Overeensstemmelse med Loven af 8de Marts 1856 § 9.

Man besluttede fremdeles at indstille, at den i Ministeriets Resolution af 19de August 1856 fastsatte Løn for Overlærerne nedsættes til 300 Rdl., foruden Bygtillæg og andre Emolumenter. (See. Mødet 12te Mai.)

Mødet den 3de Marts.

²²⁶/₁₈₆₇. I Anledning af et Andragende fra Bestyrelsen for Stiftsbibliotheket om at erholde et fast aarligt Tilskud af Kommunen for at sikke Bibliothekets Bestaaen, udtaltes det, at selv om Byraadet vedtog at bidrage til det med et temmelig betydeligt Tilskud, vilde det dog være umuligt igjen at bringe det paa Fode, da der siden 1828 ikke var bleven anskaffet nye Bøger, hvorhos det gjordes gjældende, at den private Godgjørenhed, paa hvilken Bibliotheket desuden maatte regne for Sikringen af dets fremtidige Bestaaen, var tagen i Beslag i saamange Retninger — og paa dette Omraade navnlig ligeoverfor Folkebibliotheket — at man vistnok ikke fra den Side vilde kunne vente nogen tilstrækkelig Hjælp.

Byraadet besluttede derfor at nægte at bidrage med noget som helst Tilskud.

⁶⁴/₁₈₆₉. Da Indenrigsministeriet nu havde approberet, at der maatte afstaaes en Deel af Borgmesterembedets Jordlod Matr. Nr. 1 a til Forening med Matr. Nr. 12 (Jeronimusbakken), blev det overdraget Ræmneren, efterat den fornødne Udskytning havde fundet Sted, at udsærbige Skjøde paa det frastilte Jordstykke til Borgmesterens Underskrift.

²³/₁₈₇₀. Efter Rammerraad Bonums Begjæring blev Sagen om Skjoldsaetningen af den tidligere saakaldte Suhrs Plads, der nu tildeels var udlagt til Gade, indstillet til Ministeriet i Forening med Skjoldsaetningen paa den ny Toldkammerbygning.

⁴³/₁₈₇₀. Fra Directeuren for de jydsk-syenske Jerubaner var indgivet Forslag til Anlæg af et Havnepor ad den søndre Havnemole.

Efter Planen, der var ledsaget af Tegning, skulde Sporet stilles fra Trækbanen lige ud for Svineslagteriet og derfra føres over et Stykke af dette Grund og Havnens Dplagsplads til en Dreiesfioe ved det nye lille Doldopshushuus, hvorfra igjen skulde forgrene sig Spor, deels langs med

den sydlige Side af Indrehavnen indtil Svingbroen, deels op ad den søndre Mole, saa langt den kan befares med Bogne.

Under Forudsætning af at Rigsdagen vilde bevilge det fornødne Beløb til Projectets Udførelse, vilde Jernbanen paatage sig Leverancen af alle til selve Sporets Anlæg nødvendige Materialier, hvorefter Havnen skulde paatage sig Udgifterne ved Jordarbejder, Brølægning o. s. v.

Havneudvalget, til hvis Erklæring Sagen havde været sendt, anbefalede Byraadet at indgaae paa det foreliggende Forslag, hvorhos det havde ladet Havneingenieuren udarbejde et Overslag, hvorefter Udgifterne ved Anlægget for Havnens Vedkommende tilsammen vilde udgjøre 2700 Rdl.

Byraadet approberede den forelagte Plan; og det overdroges foreløbig Havneudvalget at træffe Overenskomst med Svineslagteriet om Afstaaelse af en saa stor Deel af dette Grund, som vilde være nødvendig til Anlægget. (See Mødet 10de Marts.)

^{48/1870.} Et af Chr. Møller i Fistergade indsendt Andragende om at maatte til egen Bekvemmelighed anlægge en Gangbro over Aaen, fandt man ikke at kunne indgaae paa.

Mødet den 10de Marts.

Der fremlagdes Meddelelse om at Overretssagsfører Høegh = Guldberg og Proprietair Ryland vare valgte til Revisorer af Communens Regnskaber for de næste 6 Aar.

— Fra Trykken var modtaget „Uddrag af Aarhus Communalbestyrelses Forhandlinger i 1868“.

Man besluttede at tilstille forskjellige offentlige Autoriteter og Byraadene Exemplarer deraf og tillige at henlægge c. 50 Exemplarer hos Ræmmeren til gratis Uddeling til dem, der maatte ønske at gjøre sig bekendte med Uddraget.

^{149/1867.} Fra Udvalgene for Veie og Brølægningsvæsenet, der i Forening havde taget Rystbeklædningscomittees Forslag til Anlæg af Veie og Gangstier paa Rystbeklædningen under Overveielse, forelaae Bestænkning over Sagen og Forslag til saadant Anlæg. Udvalgene foresaarede det rigtigst, at Anlægget af den egentlige Rjørevei udsattes indtil videre og idetmindste paa 1 Aar, indtil Spørgsmaalet om, hvorvidt Havnen skulde deeltage i Udgifterne ved Veianlægget var afgjort, og forsaavidt Havnen da vilde deeltage i Udgifterne, meente Udvalgene, at Veien ubetinget burde brølægges istedetfor at macadamiseres. Med Hensyn til Gangstier foreslog Udvalgene, at der kun skulde være een Gangsti,

som skulde anlægges vest for Rjørebanelen og have en Bredde af 10 Alen. Dette Anlæg skulde da stee i 1870.

Efter en længere Discussion besluttede man at anmode Udvalgene for Brolægningss- og Veivæsenet om at træde sammen med Rystbællædningscomiteen for nærmere at forhandle om Sagen og derefter gjøre ny Indstilling til Byraadet; tillige vedtog man at anmode Udvalget for Havnevæsen om saavidt muligt at fremme den af Indenrigsministeriet forlangte Redegjørelse for Overstridelserne af de Veløb, der for Havnens Bedkommende vare calculerede at ville medgaae til Rystbællædningen, og i Forbindelse dermed at gjøre Indstilling om at maatte deeltage i Udgifterne ved Anlæget af en Bei paa Rystbællædningen. (See Mødet 17de Marts.)

^{162/1867.} Der fremlagdes Meddelelse om at Amtsraadet havde udvalgt Delegerede til i Forening med Medlemmer af Byraadet at forhandle om det Forhold, hvori Aarhus Vandmølle skal deeltage i Aarhus Rjøbstads Udgifter. (See Mødet 1ste Septbr.)

^{15/1869.} Det meddelees, at Indenrigsministeriet havde resolveret, at der maa godtgjøres Kommunen 40 Rd. aarlig for de Militaires Benyttelse af Krudttaarnet.

^{252/1869.} Rigeledes meddelees to Resolutioner af Indenrigsministeriet om at de Udgifter, Kommunen haade havt ved to fra Landet indbragte Koppepatienter, skulde refunderes af Amtsrepartitionssonden.

^{43/1870.} Da Udvalget for Havnevæsenet havde meddeelt, at dets Forhandlinger med Bestyreren for Actieselskabet „Aarhus Svineslagteri“ havde ført til det Resultat, at Svineslagteriet ikke vilde sælge eller magestifte det for Anlæget af det sydlige Havnepor fornødne Areal, men forlangte, at Havnen skulde afkjøbe Actieselskabet den hele nord for de opførte Bygninger ledige trekantede Plads paa 1704 □ Alen for 1500 Rd., bemyndigede man Havneudvalget til paany at træde i Underhandling med Svineslagteriet for at erhverve den nødvendige Grund til Anlæget paa billigere Betingelser. (See Mødet 24de Marts.)

^{44/1870.} Efter Politimesterens Indstilling antog man forhenværende Corporal ved 3die Dragon-Regiment, Olarnester Christensen til Paatrouillebetjent fra 15de Marts at regne.

^{50/1870.} Man vedtog efter Henstilling fra Udvalget for Skolevæsenet at indstille een af efternævnte Lærere:

A. L. C. C. Müller,
H. C. Christensen og
A. C. F. Schmidt

til at erholde Constitution paa $\frac{1}{2}$ Aar som Lærer ved Friskolen.

Mødet den 17de Marts.

¹⁴⁹/₁₈₆₇. I Henhold til en Resolution af Justitsministeriet om, at det skulde have sit Forblivende ved den af Byraadet tagne Beslutning om Expropriation af Kæbslager Guldmanns Eiendom ved St. Olufsgyden, uanset Eierens Indsigelse derimod, besluttede man paany at anmode Taxationsmændene om at fremme Taxationsforretningen til Afhjæmning. (See Mødet 24de Marts.)

⁴⁹/₁₈₆₉. Over et Andragende fra Kæbslager Dyhr om at erholde en Plads i Nærheden af Badeanstalten, hvorpaa han kunde henflytte sin Tjærebod, som han nu maatte nedrive, da Pladsen skulde benyttes til Fedeqvægsmarked, vedtog man at indhente Veiudvalgets Erklæring. (See Mødet 31te Marts.)

⁹⁷/₁₈₆₉. Man bevilgede et af Bestyrelsen af den forrige Forening for Opførelse af Arbejderboliger indgivet Andragende om, at Kjøbet af Fattighuusstoften maatte gaae tilbage.

¹⁵¹/₁₈₆₈. Til Sagfører for Byraadet i en mod dette af Statsraad Eastenschiold anlagt Sag angaaende Communeskat for 1ste Halvbaar 1869, valgte man Procurator, Hospitalsforstander Møller. (See Mødet 27de Octbr.)

²⁰/₁₈₇₀. Man gav Havneregnskabet for 1869 Paategning om, at det var bleven underkastet den Revision, som er foreskrevet i § 17 af Reglementet for Forvaltningen af Havnen, og at man tiltraadte det nedsatte Revisionsudvalgs Erklæring om, at der Intet var fundet at erindre mod Havneudvalgets Styrelse af Havnens Anliggender.

²³/₁₈₇₀. Indenrigsministeriets Tillæbelse til at benytte 1500 Rdl. til Dampmudderværkets Reparation udover de for 1870 budgetterede 1500 Rdl. meddelees.

⁴¹/₁₈₇₀. Da der haabe viist sig Vanstælighed ved at skaffe de 140 Kvarterer for Menige af Fodfolket, som skulde tilveiebringes i Tiden fra 19de April til 14de Juni, ved Licitation, formeentlig paa Grund af, at den af Indenrigsministeriet fastsatte Maximumspris, 2 Rdl. maanedlig, var for lav for Kvarterer, der kun skulde benyttes i 1 à 2 Maaneder, besluttede man, efter Forslag fra Indkvarteringscommissionen, at indgaae til Ministeriet med Indstilling om, at der for en saadan kortere Tid maatte gives høiere Betaling, dog ikke udover 3 Rdl. maanedlig. (See Mødet 21de April.)

⁴⁹/₁₈₇₀. Efter Forhandling med Bygningscommissionen om, hvorvidt Forhuset til Eiendommen Nr. 6 paa Immervad, tilhørende Kjøbmand C. Langballe, ved en af Eieren foretagen Ombygning, skulde ind-

rykkes, saaledes at det kom i lige Linie med Husene paa samme Side af Gaden, besluttede man at give Bygningscommissionen Bemyndigelse til at tilhyde Eieren 1000 Rdl. for at indrykke Huset $2\frac{1}{4}$ Alen, men hvis han ikke indgif herpaa, anmodes Bygningscommissionen om paa Byraadets Begne at lade afholde en Taxationsforretning over det Terrain, der vilde blive at udlægge til Gade. (See Mødet 24de Marts.)

^{52/1870.} I Anledning af et Andragende fra Leierne af Fiskeboderne om, at udenbys Fiskere maatte blive henviste til en anden Plads end i Nærheden af Fiskeboderne, havde Udvalget for Bygninger og Inventariesager, hvis Erklæring man havde indhentet, udtalt, at det ikke kunde anbefale dette Andragende, som var i højeste Grad umotiveret. I det Byraadet henholdt sig til Udvalgets Erklæring, besluttede man at afslaa Andragendet.

^{58/1870.} Fra Udvalget for Skovvæsenet forelaa Forslag til at forandre den projecterede Gangvei i den nordlige Deel af Riis Skov til en let Kjørvei paa c. 5 Alens Bredde, dels for de Besøgendes Skyld, dels for at de Skoeffecter, der nu skulde sælges i denne Deel af Skoven, lettere kunde føres bort.

Udvalgets Forslag forkastedes med 9 Stemmer mod 7.

Mødet den 24de Marts.

^{149/1867.} Af Rystbeklædningsudvalget var gjort Indstilling om Byraadets Approbation paa en mellem Udvalget og Kjøbmand L. Larsen indgaaet Overenskomst. Ifølge denne

- a) indvilgede Kjøbmand Larsen i at ogfaa Fortouget til St. Olufsgyden blev afgravet til et Fald af 1:33, imod at Kommunen besørge og betale den fornødne Undermuring af hans Eiendomme mod St. Olufsgyden, og
- b) vilde han paa egne og Naboers Begne overtage en Strækning af Skolebassen, der i Forlængelse af St. Olufsgyden gaaer 9—10 Alen udenfor Hr. Larsens Hjørnebygning til Skolebassen hen til det ubvendige Hjørne af Mægler Burfches Have, mod derfor at betale 1 Rdl. pr. □ Alen og 300 Rdl. for den hele Fagabelinie, dog under Forudsætning af, at Kommunen samtidigt vilde afkjøbe ham den indhegnede Grund udfor Stedet Nr. 278a paa Nagade, der hidtil havde været benyttet som Sandkiste, for 300 Rdl.

Jøvrigt erkjendte Hr. Larsen, at det af ham under 24de Juni 1869 gjorte Tilbud om at bidrage 500 Rdl. til St. Olufsgyldens Udvidelse endnu stod ved Magt, uanset den saaledes indgaaede Overenskomst.

Byraadet approberede begge Punkter af den mellem Hr. Larsen og Kystbelaedningsudvalget indgaaede Overenskomst. (See Mødet 31te Marts.)

^{179/1868.} Uldvalget for Bygninger og Inventariefager, som i Mødet den 5te November 1869 fik Bemyndigelse til at anvende indtil 150 Rdl. til Tegninger og Overslag til en Politistationsbygning, der skulde opføres mellem Banken og Stiftsprovstboligen, og hvori der foruden Politilocale skulde findes Vagtlocale og Arrester for Garnisonen, havde indbudt de henvørende Architecter til Concurrance og udsat en Belønning af 100 Rdl. for en Plan, som Uldvalget i Et og Alt kunde godkjende. Kun to Architecter, dHr. Fangeland-Mathiesen og Puck havde deeltaget i Concurrancen, og da Uldvalget fandt, at begge Planer indeholdt gode Enkeltheder, uden at dog nogen af dem nærmede sig saa meget til den stillede Opgave, at hele Prisen kunde tilfalde en Enkelt, havde Uldvalget tilkjendt hver af de nævnte Herrer 50 Rdl.

Paa Grund af den indskrænkede Plads, der var levnet til Opførelse af Bygningen, vilde det blive nødvendigt at nedbryde det mellem Banken og Stiftsprovstboligen liggende Sprøitehuus.

Sagens Afgjørelse blev udsat til næste Møde, for at Medlemmerne kunde gjøre sig nøiere bekendte med de foreliggende Tegninger og Overslag. (See Mødet 31te Marts.)

^{180/1868.} Indkvarteringscommissionen havde forelagt Byraadet de Vilkaar, paa hvilke Chesen for 14de Bataillon, der i 1870 skulde belægge Rekrutcasernerne, vilde træffe Overenskomst om Leveringen af Brændsel til Madkogning for Rekrutterne.

Byraadet, der ligesom Indkvarteringscommissionen fandt den stillede Forbring for høi, besluttede at bemyndige Commissionen til at indlede nye Forhandlinger med 14 Bataillon og derigjennem søge en Overenskomst tilvejebragt. Skulde en Overenskomst, i hvilken Indkvarteringscommissionen kunde samstemme, ikke opnaaes, blev Sagen paany at forelægge Byraadet. (See Mødet 31te Marts.)

^{43/1870.} Det meddelees, at Havneudvalget havde truffen Overenskomst med Forretningsføreren for Svineslagteriet om Afstaaelse af den nord for dette liggende Plads til Anlæg af et Havnespor for 1200 Rdl.

Byraadet bifaldt den sluttede Overenskomst, og Sagen indstillebes til Ministeriets Approbation. (See Mødet 22de Juli.)

⁴⁹/1870. Paa Erklæring fra Kjøbmand E. Bangballe om, at han var villig til at indrykke sin Eiendom Nr. 6 paa Immervad c. 2 $\frac{1}{4}$ Aen for en Erstatning af 1000 Rdl., naar Byraadet tillige vilde anlægge et hurtigt Fortoug med luftet Rendessteen udenfor Eiendommen og en Gangbro over Aaen ved Frederiksbro, besluttede man at svare, at man fremdeles var villig til at udrede de tilbudte 1000 Rdl., men at man ikke kunde paatage sig bestemte Forpligtelser med Hensyn til Tiden for Anlægget af en Gangbro, til hvilken ikke havde Penge disponible paa Budgettet.

Moedet den 31^e Marts.

Der fremlagdes Meddelelse fra den Høistecommanderende om at Gar-nisonens Skydesøvelser havde taget deres Begyndelse den 28de Marts.

⁸⁰⁻⁸¹/1867. Paa en Forespørgsel fra Godseier Ingerslev til Mar-felisborg, om Communeu vilde erstatte ham de Tab, han vilde lide ved at have kjøbt et Huus ved Silistriabækken, samt ved Erhvervelsen af nogle Rettigheder til Benyttelse af Vandet i dette Værløb, hvis Projectet om et Vandværk fra Marfelisborgbækkene ikke blev realiseret, svarede man, at Communen beredvilligt vilde erstatte ham ethvert Tab, han maatte lide ved de omhandlede Kjøb. (See Mødet 2den Juni.)

¹⁴⁰/1867. I Anledning af en Forespørgsel fra Gartner Nielsen ved Meilgadesport om, hvorvidt Communeu vilde sætte sig i Besiddelse af det Stykke af hans Have, der var taget til Expropriationsefterretning til Anlæg af en Bei, da han ikke saalænge dette Spørgsmaal var uafgjort, kunde drage Nytte af Jorden, vedtog man, idet Sagen tilstilledes Udvalget for Veivæsenet, at bemyndige dette til at give Gartner Nielsen en foreløbig Erklæring om, at Havestykket ikke var exproprieret, og at han kunde handle med det som han fandt for godt. (See Mødet 5te Mai.)

¹⁴⁹/1867. Fra Udvalgene for Rystbællædningen, Veivæsenet og Bro-lægningsvæsenet, der i Forening havde drøftet Spørgsmaalet om Anlæg af Beie og Gangstier paa Rystbællædningen og Sænkningen af St. Dlus-sghyden og Havgghyden, forelaae Forslag til Ordning af disse Forhold.

Byraadet bifaldt Udvalgenes Forslag om at Sænkningen af St. Dlus-sghyden skulde finde Sted i Aaret 1870, hvorhos man besluttede at anmode Udvalget for Rystbællædningen om at drage Omfarg for Udsørelsen af Jord-, Muur- og Tømmerarbeidet, medens Bro-lægningsarbeidet overgik til Bro-lægningsudvalget.

Udvalgenes Forslag om at der i St. Dlus-sghyden kun skulde anlægges eet Fortoug, (paa den sydlige Side), forkastedes med 11 Stemmer mod 7.

Udvalgenes Indstilling om at Havgghydens Sænkning burde finde

Sted senest i 1871, approberedes; Spørgsmaalet om Beføstningen ved Sænkningen og Brolægningen udfattes til Behandlingen af Budgettet for 1871.

Ligeledes approberedes Indstillingen om Anlægget af en Gangsti paa Kystbæklædningen paa 8 Alens Bredde ind imod Byggelinien, medens der nærmest Bølgefjærmene anlægges en Gangsti paa 2 Alens Bredde, begge forsynede med Rendeftene og Rantskeene, isvrigt grusede.

Veien fra Meilgadesport til Havnegaden macadamiseres.

Spørgsmaalet om naar Veien skulde anlægges, blev stillet i Vero, indtil Ministeriets Resolution paa Havneudvalgets Indstilling om Havnens Deeltagelse i Udgifterne ved Veianlægget forelaae. (See Mødet 5te Mai.)

^{179/1868.} Sagen om Opsørelse af en Politistationsbygning overgaves paany til Udvalget for Bygninger og Inventariesager for at det kunde søge Bantbestyrelsens Samtykke til Anlægget af Bygningen paa Sprøitehuuspladsen, idet man isvrigt samstemmede med Udvalget i Valget af Pladsen og Bygningens Beliggenhed paa denne. (See Mødet 28de April.)

^{42/1869.} Man besluttede at svare Keesflager Dyhr paa hans Andragende om at faae anvist en Plads, paa hvilken han kunde henflytte sin Tjærebod, at man ikke faae sig istand til at overlade ham en saadan Plads, men maatte henvise ham til at søge en Doereenskomst med Keesflager Fader, der var Leier af det midterste af de 3 Keberbanehuse, der ligge udenfor Mindeport ligeoversfor Tjæreboden, hvilket Locale i flere Aar ikke havde været benyttet; Byraadet vilde da Intet have imod, at Leiemaalet af dette Keberhuus overtoges af Dyhr. (See Mødet 21de April.)

^{180/1869.} Da 14de Bataillon havde erklæret, at den ikke kunde ned sætte den Godtgjørelse, den havde forlangt for at levere Brændsel til Madkogning for Rekrutterne i Caserneetablisfementer, besluttede man at anmode Indkvarteringscommissionen om at tage under Doerveielse, hvorvidt der i Casernerne kunde indrettes brændselbesparende Røgeindretninger, samt at skaffe Oplysning om Beføstningen ved større indmurede Røgefjedler, dersom Commissionen skønnede, at kun derved Besparelse af Brændsel lader sig opnaae. (See Mødet 21de April.)

Modet den 7de April.

— Der fremlagdes en Skrivelse fra Etatsraad A. Regenburg indeholdende Meddelelse om, at han havde tiltraadt Embedet som Stift-

amtmand over Aarhus Stift og Amtmand i Aarhus og Standerborg Amt.

— Til Rodemænd for det følgende Aar valgtes Røbmændene Sand jun., J. Ormslev, L. F. A. Lenbroch, Chr. Sørensen, N. P. Nielsen og Uhrmager B. Meinde.

^{59/1869.} Der fremlagdes Beretning fra det Udvalg, der af Byraadet var nedsat til at forhandle med Delegerede af Amtsraadet om Deeltagelse fra dets Side i Anlægget af en Gangsti fra Rystbeklædningen til Trøiborg.

Amtsraadet havde vægret sig ved at deeltage i Udgifterne ved Arbeidet, hvorimod det var villigt til at lade den til Anlægget nødvendige Jord expropriere samt at paatage sig Arbejds Udførelse (imod Refusion af Udgifterne) og den fremtidige Vedligeholdelse.

Da der ikke paa Budgettet var opført et tilstrækkeligt Beløb til Anlægget af denne Gangsti, der var anslaaet at ville koste 900 Rdl. blev Sagen i Henhold til Communalloven at underkaste en anden Behandling. (See Mødet 21de April.)

^{194/1869.} Da der ikke i Communalloven findes Bestemmelse om, naar Skat paa Formue og Leilighed bortfalder i Tilfælde af Fallit og Dødsfald, medens Indenrigsministeriet derom havde udtalt sig i en Skrivelse af 14de Decbr. 1868, havde Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet gjort Forslag til de Regler, hvorefter det skulde paalægges Ræmmeren at gjøre Anmeldelser i Døds- og Fallitboer.

Byraadet vedtog følgende Bestemmelser:

1. Er en Afgiftspligtig fraflyttet Kommunen inden Aarets Begyndelse, bortfalder hele den ham paaligende personlige Skat, medens den, der fraflytter Kommunen i Aarets Løb, kun er pligtig til at udrede Skatten indtil Udløbet af det Fjerdingaar, i hvilket han flytter, (jfr. Lov af 26de Mai 1868 § 29, 3die Stykke).
2. Afgaaer nogen Afgiftspligtig ved Døden, paahviler der hans Bo ikkun Udredelsen af den ham paaligende Skat indtil Udgangen af det Fjerdingaar, i hvilket han er død; Resten af Skatten bortfalder ubetinget (jfr. Lov af 26de Mai 1868 § 29, 3die Stykke og Indenrigsministeriets Skrivelse af 14de Decbr. 1868).

Naar Dødsfaldet indtræder i den første Halvdeel af Aaret, og Bedkommende efterlader sig Enke eller Arvinger, som blive skattepligtige, forudsættes det som en Selvfølge, at disse optages paa Tillægsligningen efter Lovens § 27.

3. Opgiør nogen Afgiftspligtig sit Bo til Skifterettens Behandling som fallit, bliver Skatten indtil Udgangen af det Halvaar, hvori Fallitten er indtraadt, at anmelde i Boet (jfr. Lov af 26de Mai

1868 § 29, 1ste Stykke og Aarhus Rådsheds Communalvedtægt § 30, 1ste Stykke). Indtræder Fallitten i den 1ste Halvdeel af Aaret, beroer det paa Byraadets Beslutning om Skatten for den sidste Halvdeel efter Communalvedtægtens § 30, 4de Stykke skal føres til Afgang som uerholdelig, hvorimod denne Skat, saafremt Fallenten inden Aarets Udgang har erholdt sit By ekstraderet til fri Raadighed, ubetinget bliver at opkræve.

4. Udenfor de ovenfor nævnte Tilfælde kan ingen Eftergivelse eller Medsættelse af Skat finde Sted og ingen Resistance kan bortfalde, der ikke efter Communalvedtægtens § 30, 4de Stykke ifølge Ræmmerens Indstilling ved Byraadets Beslutning er erklæret for uerholdelig.

^{251/1869.} Den af Indenrigsministeriet forlangte Overtaxationsforretning over Byens Exerceerplads til Bestemmelse af den Erstatning, der for 1869 vilde tilkomme Communen for Garnisonens Afbenyttelse af disse Pladser, blev fremlagt, og da derefter den store Exerceerplads var ansat til en Veieafgift af 17 Rdl., og den lille til 26 Rdl. pr. Td. Land, besluttede man at indsende Forretningen til Ministeriets Approbation.

^{45/1870.} Foranlediget dertil ved et Beiudvalget af Politiet givet Paalæg om at lade Hsen i Rendeftenene i Nørregade og mellem Søndergade og Fredensgade ophugge, havde Udvalget under 22de Februar 1870 overgivet Spørgsmaalet om, hvem den nævnte Forpligtelse paahvilede, til Byraadets Afgjørelse, idet Udvalget gjorde gjældende, at Beboerne af de nævnte Gadestrækninger ligesom Byens andre Grundeiere maatte være forpligtede til at reeholde Rendeftenene ud for deres Grund, da der var Afslut til dem fra Eiendommeue.

Efter Conference mellem Beiudvalget og Politimesteren blev det nu af disse udtalt, at medens Forholdene i Nørregade formeentlig kunde ordnes paa en tilfredsstillende Maade uden Byraadets Mellemkomst, burde der gives de vedkommende Huuseiere paa Strækningen fra Amaliegade til Fredensgade Paalæg om i Henhold til Communalvedtægtens § 48 for Fremtiden at reeholde de omhandlede Rendeftene, hvorimod Communen fremdeles indtil videre besørger Veien reeholdt. Til denne Udtalelse henholdt Byrådet sig, og man vedtog at anmode Politimesteren om at give de Paagjældende Paalæg i Overensstemmelse hermed. (See Mødet 28de April.)

^{69/1870.} Man approberede Udsættelsen af nogle ældre Skatterestancer, der maatte anses for uerholdelige.

Mødet den 21de April.

^{42/1869.} I Anledning af et fra Keesflagerlauget fremkommet Forslag om at rykke den midterste af de 3 Spindeboder, der ligge for Enden af Grønland, saaledes frem, at der bag denne kunde anbringes en Tjære-
bod for Keesflager Døhr, overdroges det til Udvalget for Veivæsenet at bringe denne Sag i Orden (See Mødet 5te Mai.)

^{59/1869.} Sagen om Anlæg af en Gangsti nord for Trøihorg var til 2den Behandling; det vedtoges at Gangstien skulde anlægges i 1870, og tillige besluttede man at anmode Amtsrådet om at tage den fornødne Bestemmelse om Expropriation af Jord til Stien. (See Mødet 24de Novbr.)

^{140/1869.} Paa Budgettet for 1870 var opført 400 Rdl. til Foranbring og Regulering af Brændstrupveien, men da Beføstningerne ved Arbeidet senere vare beregnede at ville andrage 520 Rdl., altsaa 120 Rdl. mere end budgetteret, havde Veiudvalget indstillet denne forsøgede Udgift til Byrådets Approbation. Sagen overgik i Genhold til Communalloven til en 2den Behandling. (See Mødet 28de April.)

^{180/1869.} Byrådet approberede Indkvarteringscommissionens Indstilling om, at der i dHr. Freisleben & Hansens, Grarups, M. P. Bruuns og Enkefru Mallingss Caserner indrettedes brændselbesparende Kogesteder til Rekrutterne. Disse Kogesteder, hvormed 14de Bataillon havde erklæret sig tilfreds, kunde opføres for ialt 165 Rd. 4 Mk., og Bataillonnen havde paataget sig at levere Brændsel dertil for Tidsrummet fra 25de April til 28de October 1870 for 260 Rd.

^{6/1870.} Paa dertil givne Foranledning fra Indenrigsministeriet havde Indkvarteringscommissionen henstillet til Byrådet at frasælbe Refusion paa formegent betalte Qvarteerpenge fra 1ste Januar 1869 til 3 Underofficerer.

Dette Forslag vedtoges.

^{41/1870.} Man approberede de af Indkvarteringscommissionen trufne Foranstaltninger for at tilvejebringe Kvarterer til det Mandstab, der nu havde forladt Casernerne, og hvoraf 86 Mand vare blevne anbragte i Kvarterer med Genmandsfenge à 3 Rdl. maanedlig, og 54 i Kvarterer med Lomandsfenge à 2 Rdl. maanedlig. (See Mødet 5te Mai.)

— Da der fra 14de Bataillon var indløben Meddelelse om, at Antallet af de den 25de April mødende Rekrutter beløb sig til 643, medens der i Fødsolløts Caserner kun var Plads til ialt 550 Mand, havde Indkvarteringscommissionen formaaet dHr. Bruun og Grarup til hver især at modtage 160 Mand istedenfor 150 Mand i deres Caserner, hvormod dHr. Hansen & Freisleben havde erklæret, at de ikke kunde modtage udover 150 Mand.

For at kunne tilveiebringe Kvarterer til de øvrige Rekrutter foreslog Indkvarteringscommissionen at leie Kjøbmand T. h. Rosenstands Pakhuus, som Communen kunde faae overdraget for Tidsrummet fra 25de April til 28de October for en Leieafgift af 220 Rdl.

Byraadet approberede saavel dette sidste Punct som de af Indkvarteringscommissionen trufne Foranstaltninger til Tilveiebringelse af Sengerekvifiter.

^{63/1870.} Man bevilgede efter Anmodning fra Forretningsudvalget for Aarhus Amts Skytteforening et Beløb af 50 Rdl. til Anskaffelse af Rifler.

^{66/1870.} Paa Andragende fra Chr. Rasmussen om at erholde Erstatning for, ifølge et ham af Bygningsscommissionen givet Paalæg, at indflytte Forhuset til hans Eiendom Nr. 36 paa Rosengade, der skulde ombygges, besluttede man at lade foretage Taxation til Erstatning. (See Mødet 2den Juni.)

^{70/1870.} Man approberede et af Stoleudvalget fremsat Forslag om, at Skolecontingentet for de Børn, der besøge Borgerstolerne ligesom hidtil opkræves hver Maaned, men at Kæmneren efter Udløbet af hvert Kvartal, samtidig med at der erhverves Approbation paa Restancerne Indbrivelse ved Udpantning, sender Restancelisten til Udvalget, hvorefter dette da enten gennem Stiftstidenden eller personlig paaminder Forældrene om at betale, da deres Børn, hvis Contingentet ikke er betalt inden Udløbet af den næstfølgende Maaned, ville blive udstiftet af Borgerstolen og henviste til Friskolen.

— Samme Dag holdt Byraadets valgte Medlemmer Møde for at afgive Decision paa Fattigvæsenets Regnskab for 1868. Det af det nedsatte Udvalg affattede Udkast til Decisionen blev approberet.

Mødet den 28de April.

^{9/1868.} Da nu Årstiden var saavidt fremrykket, at man kunde begynde paa Fortsættelsen af Granitbølværkerne ved Aaen, hvortil der i Budgettet for 1870 paa Byraadets nærmere Approbation var bleven bevilget 1200 Rdl. foruden 232 Rdl. til Forandring og Omlægning af Slæbestedet paa Aagade, havde Udvalget for Bygninger og Inventariefager indstillet, at Byraadet vilde approbere, at disse Beløb maatte anvendes til Udgifterne ved de nævnte Arbejder. Omkostningerne pr. løbende Ålen for Redbrydelse af det gamle og Opsørelse af det nye Bølværk vare beregnede til 16 Rdl., nemlig:

for Opbrydelse af det gamle Bolværk og Bortførsel af Materialier, pr. Al.	1 Rbd. „ Mk.
for Anbringelse af Plankeforfættningen med Tillæg af alle Materialier	3 — 2 —
for Opførelsen af Granitbolværket med Tillæg af alle Materialier	11 — 4 —
	16 Rbd. „ Mk.

og der vilde saaledes for den budgetterede Sum kunne opføres 75 Alen Bolværk.

Byraadet approberede eenstemmig Udvalgets Indstilling om den endelige Bevilling af de 1200 Rbd. til Bolværkerne, hvorimod man besluttede indtil videre at udsætte Afgjørelsen af Spørgsmaalet om Forandring af Slæbestedet ved Aaen.

^{179/1868.} Udvalget for Bygninger og Inventariesager meddeelte, at det nu havde ladet foretage saadanne Forandringer ved Planen til Politistationsbygningen, at denne kunde opføres paa Sprøitehunspladsen, isald Banken vilde afstaae c. 60 □ Alen Grund, og at Lysforholdene i Bankcontoirets Localer ikke vilde paavirkes af Bygningen. Man besluttede i Genhold hertil at anmode Bankcontoiret om at gjøre Indstilling til Nationalbanken angaaende Afstaaelsen af det nævnte Areal. (See Mødet 16de Juni.)

^{150/1869.} Veiudvalgets Indstilling om Bevilling af en Meerudgift af 120 Rbd. til Brendstrupveiens Regulering approberedes.

^{155/1869.} Paa fornøjet Indstilling derom fra Brandcapitainen bevilgede man det fornødne Pengebeløb til Anskaffelse af en Pumpe ved Frederiksbro.

^{45/1870.} Efter Genstilling fra Politimesteren og Udvalget for Veivæsen besluttede Byraadet endvidere at bringe Communalvedtægtens § 48 til Anvendelse paa den brolagte Strækning mellem Møllegade og Karshuns Vandmølle.

^{60/1870.} Leieren af Belysning, Restaurateur Edb. Haagen sen, hvis Contract kun var gjældende til October 1870, havde indsendt Anbragende om at faae Leiemaalet fornyet. Det blev overdraget Udvalget for Byens og dens Omgivers Forskjønnelse at forhandle med Haagen sen paa Grundlag af den ældre Contract, saaledes:

at Garantien for Bygningen bliver som hidtil, dog at den Erstatnings sum, Byen tilsvaarer Haagen sen, naar han fraslytter Etablissemmentet, forhøies til 3500 Rbd.,

at Leietiden fastsættes til 10 Aar, og

at Leieafgiften forhøies til 200 Rbd. aarlig.

(See Mødet 30te Juni.)

^{81/1870.} Man overdrog Udvalget for Bygninger og Inventariefager at lade afholde Vicitation til Anskaffelse af Brænde og Kul til Byens offentlige Brug.

^{82/1870.} Byraadet fandt Intet at erindre imod en ved Amtsrådets Foranstaltning udarbejdet Plan til Omfordeling af Amtets Localer i Raadhushusets Stueetage. (See Mødet den 30te Juni.)

Mødet den 5te Mai.

^{130/1867.} Paa Henstilling derom fra Udvalget for Veivæsenet besluttede man at opgive det paatænkte Veianlæg fra Knudriisgade til Meilgadesport.

Det vedtoges at forlange den eksisterende Deel af Knudriisgade behandlet som privat Vei, efter Communalovebægtens § 44, hvilken Beslutning det overdroges Udvalget for Veivæsenet at lade udføre.

^{149/1867.} Et af Stadsingenieuren udarbejdet Overslag, hvorefter Udgifterne ved en Gruusning — istedetfor den paatænkte Macadamisering — af Veien paa Ryftbællædningen vilde anbringe 1800 Rdl., blev sendt til ny Betænkning af Udvalget for Ryftbællædningen i Forening med Udvalget for Veivæsenet, dog med Anmodning til Udvalgene om at indhente Ingenieurcapitain Dalgås's Erklæring om hvorvidt en Gruusning af Veien i Tidens Løb kunde ansees for fyldestgørende. (See Mødet 12te Mai.)

^{42/1869.} Efter Veiudvalgets Indstilling besluttede man at opsigte samtlige Veiere af Reiberbanerne paa Grønland til at fraskytte disse til forstkommende October Flyttetid. (See Mødet 16de Juni.)

^{41/1870.} Da det havde vtiist sig umuligt for de kortere Tidrum af 1 à 2 Maaneber at forffaffe de fornødne Qvarterer til Menige for den af Indenrigsministeriet fastsatte Maximumspris af 2 Rdl. maaneblig, havde Byraadet indstillet til Ministeriet, at der maatte gives indtil 3 Rdl. maaneblig for Qvarterer til det Antal Menige (for Tiden 84 Mand), hvortil man i bemeldte Tidrum ikke kunde ffaffe saadanne for 2 Rdl. maaneblig.

Dette nægtebe Ministeriet. Byraadet vedtog derfor for 1870 at beffribe den af den høiere Betaling flydende Meerudgift af Byens Kasse.

^{77/1870.} Paa Grund af, at endeel Børn, der ikke vare hjemme-hørende her, frekventerede Byens Skoler, uden at erlægge høiere Betaling end de Børn, hvis Forældre boe her i Byen, havde Udvalget for Skolevæsenet indstillet, at man skulde søge at træffe Overenskomst med de vedkommende Landcommuner, og da navnlig med Vibhy Sogn, hvorfra det største Antal udenbys Børn søge Skolerne her, om Betalingen for disse

Børns Underviisning. I det Byraadet approberede Skoleudvalgets Indstilling, fastsatte Betalingen for udenbys Børn, der besøge den lavere Borgerdrengeskole og Friskolen til henholdsvis 10 Rdl. og 7 Rdl. 3 Mk. aarlig, hvorimod Contingentet i den høiere Borgerdrengeskole og Borgerpigen bliver uforandret.

Det vedtoges at forhandle med de vedkommende Sogneraad om Er læggelsen af det heromhandlede Vederlag. (See Mødet 12te Mai.)

¹⁸⁷⁰ 1870. Udvalget for Havnevesenet havde til Byraadets Approbation indstillet et Forslag fra Overbaneingenieuren ved de jydsk-høieste Jernbaner om Anlæg af en Dreieskive til Forbindelse af de jydsk blindes Gader af de to Spor, der gaar langs med Dampskibebrøen, og Anbringelse af Stikspor fra den allerede ved Havnen værende Dreieskive. I det man approberede de omhandlede Forslag til Anlægget, besluttede man at henholde sig til Havneudvalgets Indstilling om, at det ved Anlægget skulde gøres til en Betingelse, at det Stikspor, der kommer til at gaar tværs over Havnegade, ingeninde benyttes til Hensættelse af Godsvoogne. Tillige besluttede man at udtale Ønsket om, at begge Dreieskiver i Færdselens Interesse maatte blive dækkede med Planter i Niveau med Brolægningen.

Mødet den 12te Mai.

Der fremlagdes Meddelelse om, at Capitain Andresen af den Høistcommanderende var ansat som Medlem af Indquarteringscommissionen istedetfor Capitain Penid.

^{149/1867} 149/1867. Man bevilgede efter Rystebeklædningsudvalgets Indstilling 150 Rdl. til Anlæg af Strømbrødere til Besskyttelse af det lille Værk udenfor Meilgadesport, hvorhos Byraadet samtykkede i, at der overlobes Udvalget 20 Pærs Udhugst fra Riisflod, forudsat at Udvalget for Stovvæsen antog, at der uden Skade kunde afgives saa meget. (See Mødet 2den Juni).

¹⁸⁷⁰ 1870. Til Svar paa Indstillingen fra Byraadet om, at kongelig Ansættelse for Fremtiden bortfalder for Overlærerne ved Communes Skoler, at der kun ansættes een Overlærer ved Friskolen, og at dennes Gage ansættes til 300 Rdl. i Pengeløn istedetfor 350 Rdl. og iøvrigt med de i Loven af 8de Marts 1856 fastsatte Emolumenter, havde Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet under 2den Mai resolveret, at Overlærerne som hidtil faae kongelig Ansættelse, og at der ved Friskolen kun ansættes een Overlærer, i hvis Lønning der ingen Medsættelse finder Sted. Endvidere resolverede Ministeriet, at denne Lærers Underviisningstimer ikke bør ansættes til flere end i det Høieste 28 ugentlig.

⁷⁷/1870. Paa Forslag fra Viby-Sogneraad om Udnævnelse af Delegerede af Byraadet til at forhandle med Lignende af Sogneraadet om de Forholdsregler, der burde tages med Hensyn til de Børn, der uden at henhøre til Communen besøge Borger- og Friskolerne, overdrog man til Udvalget for Skolevæsenet at søge Sagen bragt i Orden. (See Mødet 2den Juni).

⁷⁸/1870. Et Andragende fra 4 Beboere af Nørrebrogade om, at Communen vilde lægge en underjordist Kørledning fra deres Eiendomme til Borrebækken kunde man ikke indgaae paa.

⁷⁹/1870. Heller ikke saae man sig istand til at bevilge et Andragende fra 4 Beboere af Nørrebrogade om at maatte faae Tiltjersel til deres Eiendomme ad Alleen langs Borrebækken.

⁸⁴/1870. En Indstilling fra Udvalget for Veivæsenet om, at der skulde gives Beboerne ved Veien fra „Vennelyst“ og til Fattighaverne Tilhold om at lade anlægge Fortoug og Kenderstene udenfor deres Eiendomme, henvistes til Bygningscommissionens Afgjørelse. (See Mødet 7de Juli).

⁸⁵/1870. Det overdroges Veiudvalget at, foranledige, at en af Røsbmand L. Larsen urigtig anlagt Kendersteen paa Gangstien fra Nørrebrogade til Knudriisbakke bortstaffedes.

⁸⁷/1870. Man approberede paa Indstilling, derom fra Udvalget for Havnevæsenet, at Brolægningssagisten af Havnens tidligere Materialhuus, der nu var indtaget til Byggeplads for Toldkammerbygningen, bortfaldt for 1868.

⁹⁰/1870. I Anledning af et Forlangende af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet om, at der aarlig foretages en Optælling af de heri Byen værende skolepligtige Børn, og at der fremtidig føres Control med samtlige Børns Skolebesøg, overdroges det Udvalget for Skolevæsenet nærmere at undersøge, denne Sag. (See Mødet 30te Juni).

⁹¹/1870. En Indstilling fra Udvalget for Sygehospitalet om Ansættelse af Deconomens Bespisningspenge for Patienter for April Kvartal til 28 f. daglig besluttede man at henvise til ny Overveieelse i Udvalget, da man fandt nu at, maatte kunne nedsætte Betalingen paa Grund af Levnetsmidlernes formeentlige større Priisbillighed. (See Mødet 2den Juni).

Mødet den 19de Mai.

¹⁵⁷ Fra Valgbestyrelsen modtoges Meddelelse om, at Røsbmand M. R. Koppel af den høistbesattede Valgerklasse var valgt til Medlem af Byraadet for den resterende Tid af Valgperioden indtil Januar 1873.

— Der fremlagdes Meddelelse om, at Cancelliraad, Byfoged Hammerich, under en Borgmesteren tilstaaet 3 Maaneders Permission, havde modtaget Constitution i Borgmesterembedet.

— Til Medlem af Inspectionen for Frie Kirke valgtes Glarmester Samst.

^{54/1867.} Inspectionen for Hospitalet havde meddeelt, at Institutsministeriet ikke for Hospitalets Vedkommende havde approberet Anlægget af en Gade fra Vestergade over dette Grund til Munkeport.

Dernæst havde Inspectionen forlangt Byraadets Erklæring om, hvorvidt der var Noget til Hinder for, at Vand afledes fra den indre Hospitalsgaard til Kloaken i Rygade.

Efter i den Anledning at have indhentet Bygningscommissionens og Stadsingeniørens Erklæring besluttede man at svare, at Byraadet med største Beredvillighed vilde understøtte Inspectionen i dens Bestræbelser for at faae Vandet fra Hospitalets Gaard afledet i den omhandlede Retning, da der ikke herfor forelaae nogen Hindring.

^{213/1869.} Forinden Ministeriet kunde samtykke i, at der foruden de oprindelig til Rystbeklædningsarbejderne calculerede Tilskud fra Havnekasen af 12,000 Rb. yderligere i dette Niemed anvendtes indtil 5000 Rb. af Havnens Midler, havde det begjæret Oplysning om Grunden til at Havnens Andeel i Udgifterne ved Anlægget saa betydeligt havde overstreden det calculerede Beløb.

Disse Oplysninger vare nu modtagne og bleve indsendte til Ministeriet. Det fremgik deraf, at medens Anlægget af Rystbeklædningen oprindelig var anslaaet at ville koste 36,000 Rb., ville Udgifterne nu beløbe sig til c. 52,000 Rb., hvoraf Meilgades Beboere afholde 12,000 Rb. og Resten 40,000 Rb. deles lige mellem Havnen og Byen.

^{62/1870.} Betalingen for Hundetegn i Genhold til Lov 19. Febr. 1870 blev fastsat saaledes, at Afgiften i Efteraaret 1870 forhøies til 3 Rb., i 1872 til 4 Rb. og fra Efteraaret 1874 til 5 Rb. aarlig. Det, der af Afgiften overstiger 1 Rb., tilfalder Byens Kasse.

^{92/1870.} Man approberede en af Udvalget for Skolevæsenet gjort Indstilling om, at der skulde tilstaaes den constituerede Overlærer ved Friskolen fra Februar Maaned 1870 og indtil Embedet besættes, 10 Rb. maanedlig af den levige Overlærerlønning.

^{93/1870.} I Anledning af en Skrivelse fra 3die Dragonregiment af 5te Mai indeholdende Forslag til, at Communen fra 1ste Decbr. 1870 skulde overtage Leiemaalet af den af Regimentet benyttede Recrutfaserne paa Mindegade, tilhørende fhv. Kolporteur Lwerkhuusen, havde Byraadet indhentet Indkvarteringscommissionens Betænkning over Sagen.

Commissionen havde derpaa foreslaaet Byraadet at opfordre Regimentet til efter at have indhentet Ministeriets Samtykke at opsigge den bestaaende Contract med Lewerkhuusen om Benyttelsen af Recrutkasernen, hvilket dog contractmæssig først vil kunne skee den 1ste Decbr. 1870 og med et Aars Varfel.

Byraadet henholdt sig til Indkvarteringscommissionens Udtalelse, idet Samme ikke tvivlede om, at man til den Tid vilde kunne afslutte Contract med Lewerkhuusen om den fremtidige Benyttelse af Kasernen paa saadanne Vilkaar, at Hr. Lewerkhuusen dermed kunde være tjent, uden at derved lagdes de samme Hindringer iveien for Regimentets øvrige Indkvartering som hidtil. (See Mødet 2den Juni).

^{95/1870.} En Indstilling fra Udvalget for Havnevesenet om at der af Havnens Midler maatte udsættes Præmier paa indtil 80 Rd. for alle Slags Seilbaade eller Brugsfartøier (d. e. Fisserbaade, Lodsbaade og desl.) med Dæk, Halvdæk eller aabne af ikke over 45 Fods Længde fra Stævnens Overkant, der vilde deeltage i den Kapseilads, som agtedes afholdt her paa Bugten i Sommer, anbefalede Byraadet til Ministeriets Approbation. Udvalget havde tænkt sig at ville udsætte 1 Præmie à 50 Rd. og 1 à 30 Rd. (See Mødet 30te Juni).

Moedet den 2^{den} Juni.

— Til at indtræde i Udvalget for Byens og dens Omgivellers Fornøjelse og for Sygehuset valgtes Kjøbmand Koppel.

— Til som Suppleant at tiltræde Udvalget for Kasse- og Regnskabsvesenet valgtes efter dette Udvalgs Begjæring og Forslag Glarmester Gamst og Kjøbmand Koppel.

— Det vedtoges at stille et Beløb af indtil 75 Rd., der i Budgettet var opført til Afholdelse af Udgifterne ved Grundlovsfestens Høitideligholdelse til Disposition for den Committee, der maatte danne sig i dette Niemed.

^{80-81/1867.} Fra det i Vandværksagen nedsatte Udvalg forelaaet Indstilling, om:

at basere Vandværket paa Aarhus Mølleaa, ifødetfor Bækløbene i Marselisborg Skov;

at træffe de fornødne Foranstaltninger til Afslutning af en endelig Overenskomst med Eieren af Aarhus Mølle;

at fastsætte den Betaling, der bliver at erlægge af Consumenterne efter følgende Plan:

For en Bygningsassurance af indtil 500 Rb. aarlig 3 Rb. 48 β,

— — — 1000 — — 4 — " -

— — — 1500 — — 4 — 48 -

— — — 2000 — — 5 — " -

— — — 3000 — — 5 — 48 -;

for hvert paafølgende 1000 — — " — 48 -.

Fra 30,000 Rb. betales for hvert 5000 — — " — 48 -.

For denne Vandstat skal hver Eiendom være berettiget til at have en Taphane eller Opstander. For hver Hane, som have mere, betales 1 Rb. 48 β aarlig.

Hvor Vandet anvendes til Næringsbrug, betales Intet for de til Næringsbruget anbragte Hæner, men det forbrugte Vand betales, efter et Skjøn over Forbruget, med 12 β pr. 100 Tdr.

Comitteen foreslog endvidere, at lægge Vandværket nærmere Byen, end oprindelig projecteret, nemlig i den første Indfæring vest for „Ceres“; fra Pumpeværket til Naen vil der være en Afstand af 50 Alen, Filtrene og Beholderen skulde lægges i en Afstand fra Pumpeværket af c. 1700 Alen paa en 90 Fod over Havsladen beliggende Bakke nord for Teglværket, omtrent 600 Alen nordvest for Vesterport.

Comitteen havde ladet udarbejde et nyt Overflag, hvorefter Omkostningerne ved Anlægget af Vandværket fra Mølleaaen vilde andrage c. 146,000 Rb. ligeoverfor 174,500 Rb., som Anlægget af Marselisborgprojectet var calculeret at ville koste.

Naar Hjelpepumpen ved Marselisborgprojectet toges med i Beregningen ved Drifts-, Forrentnings- og Amortisationsomkostningerne, viste disse sig billigt for Møllebamsprojectet; medtoges Hjelpepumpen ikke, vilde Driften derimod blive billigere (2 à 300 Rb. aarlig) for Marselisborgprojectet.

Med Eieren af Aarhus Mølle var der affsluttet en foreløbig Overeenskomst, hvorefter han forpligtede sig til at afstaae det til Driften af Vandværket fornødne Vand for en Betaling engang for alle af 14,800 Rb. Den i Slusebroen værende Grundbjælke bibeholdes som det faste Værn mod Havvandet, og Klapsluser anbringes, saafremt Vandet i Tiden gives frit Løb.

Byraadet paabegyndte en første Behandling af Sagen. (See Mødet 9de Juni).

^{149/1867.} Efter det i Sagen sidst Passerede havde man indhentet Ingenieurcapitain Dalgas's Erklæring med Hensyn til Anlægget af en Bei paa Rhytbellædningen. Capitain Dalgas fraraadede bestemt at blive staaende ved en Grusning af Beien, saaledes som denne var fore-

flaaet til et Beløb af c. 1800 Rd.; han fraraadebe tillige at gjøre Veien færdig iaar, da den, naar dette skete, paa Grund af det Underlag, hvorpaa den kommer til at hvile, ikke vilde faae den fornødne Fasthed, og en senere, idetmindste delvis, Omlægning vilde blive nødvendig; han formeente det rigtigst iaar at anlægge en provisorisk Wei, som i Efteraaret 1871 definitivt bliver at hause, og beregnede Omkostningerne ved Veianlægget til c. 4,300 Rd.

Paa Indstilling derom fra Udvalgene for Veivæsenet og Rystbeklædningen tiltraadte Byraadet Capitain Dalgas's Forslag, dog med den Endring, at Anlæg af Gangstier og Rendeftene overeensstemmende med den allerede tagne Beslutning skulde foretages i 1870, idet man formeente, at mulige Sænkninger af disse Dele af Rystbeklædningsanlægget ikke ville kunne medføre store Ulemper eller Beskæftninger. (See Mødet 23de Juni).

^{66/1870.} Ved den over Chr. Rasmussens Eiendom Nr. 36 paa Rosensgade efter Byraadets Foranstaltning afholdte Taxation til Erstatning for det Tab, Rasmussen kom til at lide ved Indrykning af Forhuset, der havde været nedrevet, blev Erstatningen anset til 63 Rd., ved hvilken Afgjørelse Byraadet lod det bero.

^{71/1870.} Med Bihy Sogneraad havde Skoleudvalget i Henhold til den i Mødet den 12te Mai givne Bemyndigelse afflutet Overenskomst om Betalingen for de Børn af Bihy Commune, der besøge Byens Skoler. Betalingen er den samme som af Udvalget oprindelig foreslaaet og erlægges inden hvert Aars 1ste April og 1ste October.

^{91/1870.} Efter fornøjet Indstilling derom fra Udvalget for Sygehuset bestemtes Deconomens Bespiisningspenge for Patienter til 28 β daglig for April Kvartal.

^{93/1870.} Det herværende Dragonregiment havde paany opfordret Kommunen til at overtage Leiemaalet af f. Hv. Collecteur Lewerthausens Recrutcaserne fra 1ste Decbr. d. A.; Byraadet vedtog i denne Anledning at tilkjendegive Regimentet, at det maatte have sit Forblivende ved den i Sagen engang trufne Afgjørelse.

^{96/1870.} Man bevilgede Politiaffistenten en Huusleiegodtgjørelse af 75 Rd. for det forløbne Aar.

^{97/1870.} Et Andragende fra R. Larsson om Eftergivelse af Skolepenge blev ikke bevilget.

^{103/1870.} Efter Henstilling fra Stiftamtet om at udvælge Delegerede til i Forening med Medlemmer af Amtsrådet at forhandle om Tilveiebringelse af et for By og Land fælles Receptionslocale for Kopperpatienter valgte man Hammerich og Nørh.

¹⁰⁵/₁₈₇₀. En Klage fra Kjøbmand H. W. Secher over den daarlige Tilstand, i hvilken Pissjoiret ved hans Eiendom paa lille Torv besandt sig, overgaves Hammerich og Nielsen til nærmere Undersøgelse.

Medet den 9de Juni.

⁸⁰⁻⁸¹/₁₈₆₇. Første Behandling af Udvalgets Indstilling i Vandværksagen tilendebragtes. (See Mødet 16de Juni).

¹⁰⁹/₁₈₇₀. Til Taxationsmænd ved Jordboniteringer valgte man for de næste 3 Aar Gartner N. P. Møllerup og Bognmand Chr. Stjær, hvilke Valg bleve indstillede til Stiftamtets Approbation. (See Mødet 23de Juni).

Medet den 16de Juni.

⁸⁰⁻⁸¹/₁₈₆₇. Udvalgets Indstillingspunkter om at Vandværket skulde anlægges fra Mølleaaen og at der sluttedes endelig Overenskomst med Mølleier Weiss om Afstaaelse af det fornødne Vand til Byens Forsyning paa Grundlag af det af ham i saa Henseende gjorde Tilbud vedtoges eenstemmig — 1 stemte ikke — og overdroges det til Udvalget at foranstalte det Fornødne med Hensyn til Contractens Oprettelse, Alt under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation. Forøvrigt udsattes den videre Behandling af Sagen til næste Møde. (See Mødet 23de Juni).

¹⁷⁹/₁₈₆₈. Da Nationalbanken nu havde givet sit Samtykke til Afstaaelse af saameget af dens Grund, som vilde være nødvendigt for at Kommunen paa Sprøitehuuspladsen kunde opføre en Politistations- og Vagtbbygning, hvilken Grund Banken havde tilbudt at afstaae uden Bederlag, vedtog Byraadet, under Forudsætning af, at Politikassen vilde tilskyde et Beløb af mindst 4000 Rd., paa den nævnte Plads at opføre en Bygning, der vilde komme til at indeholde Politistation, Bolig for Politiasassistenten, Vagtløse og militaire Arrestere.

Den til Opsørelsen foreslaaede Plan skulde forelægges Bygningsinspecteur, Professor Winstrup, for at han, efter at have taget de stedlige Forhold i Biesyn, kunde afgive sit Skjøn over Planen, hvorefter Udvalget, saafremt han Intet haode at erindre imod den, skulde tilveiebringe de endelige Planer og Overslag. Tillige anmodedes Udvalget om at lade ubearbejdede Planer og Overslag med Hensyn til Opsørelse af en Bygning til Anbringelse af de paa Sprøitehuuspladsen henstaaende Sprøiter. (See Mødet 4de August).

^{109/1870.} Et Andragende fra Leierne af Spindeboderne udenfor Mindeport om, at den til dem stete Opgivelse til Fraklyttelse af deres Reiberbaner til 1ste October d. A. maatte være uden Virkning, kunde man ikke bevilge. (See Mødet 8de Septbr.)

Mødet den 23de Juni.

^{109/1870.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Stiftamtet havde approberet Byraadets Valg af Gartner N. P. Møllerup og Bognmand Chr. Stjær til Taxationsmænd ved Jordboniteringer for de næste 3 Aar.

^{80-81/1867.} I Vandværksfagen blev vedtaget et af det hidtil bestaaende Udvalg stillet Vædringsforslag om at anlægge Vandværkets Filtre og Beholderen paa den nord for Veirmøllen værende Bakke, der ligger 110 Fod over Havsladen, istedetfor som først foreslaaet paa den 90 Fod høie Bakke nord for Teglværket.

Endvidere vedtoges et af Buchheister m. Fl. stillet Forslag om at udbyde Værket i samlet Entreprise.

Endelig besluttede man til Vandværksfagens videre Fremme at nedsætte et Udvalg, der under Benyttelse af den fornødne tekniske Assistance skal sørge for Tilvejebringelse af Tegninger, Overslag og Conditioner for Værkets Udbydelse i Entreprise, og et Udvalg med det særlige Hverv at tage Betalingen for Vandforbruget og Fastsættelsen af en Tært under fornyet Overveielse, og derefter at fremkomme med Forslag til Byraadet.

Valget af Medlemmer til disse to Udvalg blev udført til Byraadets næste Møde. (See Mødet 30te Juni).

^{149/1867.} I Anledning af et af Vech m. Fl. stillet Forslag om at give Gangstien langs Vølgestjærmen paa Kystbeklædningen en Bredde af 4 Alen, havde man indhentet Kystbeklædningsudvalgets Erklæring, navnlig om hvorvidt en saadan Udvidelse vilde faae Indflydelse paa Omkostningerne ved Anlægget.

Udvalget anbefalede en Udvidelse af Gangstien, dog ikke ud over 3 Alen; en saadan Forandring i Planen vilde medføre en Besparelse af 175 Rd.

Udvalgets Indstilling vedtoges.

Ifølge Indstilling fra samme Udvalg bevilgede man et Beløb af 800 Rd. til Anskaffelse af det fornødne Fyld til den Wei nedenfor Skolebakken, der skal forbinde Kystbeklædningen med Havnegaden. (See Mødet 7de Juli).

Mødet den 30^e Inni.

80—81/1867. Indstillingen til Indenrigsministeriet om Anlæg af Vandværket fra Mølleaaen blev underfrevet.

— Efter det i forrige Møde Vedtagne blev der til Vandværks- sagens videre Fremme nebsat et Udvalg til Tilveiebringelse af Overflag, Tegninger, Conditioner m. m. til Værkets Udbydelse, bestaaende af Frich, Hammerich, Holm, Nielsen, Nørø og Schroll. Det overdroges tillige dette Udvalg at indlede de fornødne Underhandlinger med Godseier Ingerslev om Afvikling af det Mellemværende, hvori Communen var kommen til ham i Anledning af det nu opgivne Marselisborgprojekt.

— Til at tage Betalingen for Vandforbruget under Overveielse og derefter gjøre Indstilling til Byraadet valgtes Baess, Rjær, Kraiberg og Seidelin. (See Mødet 11te August).

60/1870. Et af Udvalget for Byens og dens Omgivelsers Forskjønnelse fremsendt Udkast til Forpagtningscontract med Restaurateur E. Haagen sen om „Vennelyst“ overgaves Hammerich og Nørø til Gjennemfyn. (See Mødet 22de Septbr.).

89/1870. I Anledning af en Forespørgsel fra Godseier Ingerslev til Marselisborg paa Amtsrådets Begne om Byraadet agtede iaar at udvide Byrådsalen, saaledes at dette Arbeide og den af Amtsrådet tilføjede Omfordeling af Localerne i Raadhusets Stueetage kunde stee samtidigt, besluttede man, efter at have indhentet Bygningsudvalgets Erklæring om Sagen at meddele, at Byraadet ikke i indværende Aar agtede at udvide Byrådsalen.

90/1870. Da Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet havde forlangt en Optælling af de heri Byen værende skolepligtige Børn og Undersøgelse af, hvor de nyde Underviisning, havde det været overdraget til Udvalget for Skolevæsenet at foranstalte en saadan. Efter en samtidig med Folketællingen den 1ste Februar d. A. tilveiebragt Forteg nelse fandtes Antallet af Børn indtil 14 Aars Alderen at udgjøre 4469, hvoraf skolepligtige 2151, af hvilke 1292 nøde Underviisning i Byens offentlige Skoler, 491 i Kathedralskolen og 22 Privatskoler. Om den Underviisning, der bliver Resten, 368, tildeel, forelaae endnu ikke tilstræffelig Oplysning, men denne vil senere blive meddeelt.

90/1870. Et af Skovby m. Fl. stillet Forslag om at bevilge 100 Rd. til en Præmie for Brugsfartøier ved den forestaaende Rapseilds paa Bugten blev forfattet med 8 mod 6 Stemmer.

Det meddelees i Forbindelse hermed, at Byråds Indstilling til Indenrigsministeriet om at der af Havnens Kasse i samme Tiemed maatte anvendes 80 Rd. ikke var bleven approberet.

^{115/1870.} Fra Bestyrelsen for Anlægget af en Badeanstalt for varme og romerske Bade var modtaget et Andragende om af Communen uden Bederlag at erholde overdraget den indhegnede Have ved Siden af Reehslager Guldmanns Spindehob, der tidligere havde tilhørt St. Olufs Kirkegaard og senere var gaaet over til Byen.

Byraadet kunde ikke indgaae paa uden Bederlag at afstaae dette Stykke Jord, men besluttede under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation at afhænde det paa Betingelse af:

at der erlægges en Kjøbesum af 3 Mark pr. □ Alen Grund:

at Grundstykket kun benyttes til Anlæg af en Badeanstalt;

at dette Forretagens Udførelse paabegyndes senest inden 1ste Juli næste Aar, og

at Bestyrelsen for Actieselskabet til Udvalget for Byens og dens Omegns Forsijønnelse afgiver den afgravebe Muldjord, som Udvalget maatte have Brug for til Beplantning af Kystbeksædningen.

I Henseende til den Byggelinie som vil være at følge ved den paa-tænkte Bygnings Opførelse, henvistes Bestyrelsen til Bygningscommissionens nærmere Bestemmelse.

Moedet den 7de Juli.

^{149/1867.} Udvalget for Kystbeksædningen indberettede, at det nu til de vedkommende Ciere havde afleveret de Grunde langs Kystbeksædningen, som ifølge den tidligere Overeenskomst vare afstaaede til disse, og besluttede man i denne Anledning at anmode Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet om at meddele Ræmmeren Indtægtsordre paa den Deel af Kjøbesummerne, der ifølge den sluttede Overeenskomst var forfalden til Betaling, samt at drage Omhu for, at der til Communen blev udstedt Obligationer for Ræstbelsene, der blive at forrente fra 11te Juni Termin 1870. (See Moedet 14de Juli.)

^{84/1870.} I Anledning af en fra Beboerne ved Veien, der fører fra „Bennelyst“ op til Fattighaverne, indgiven Besværing over, at det Forstoug, der ved Bygningscommissionens Foranstaltning var bleven anbragt udenfor deres Eiendomme, ikke skulde fyldestgjøre Andragernes Krav efter den indgaaede Overeenskomst, vedtog man, efter nærmere at have ladet Forholdene undersøge og fundet Arbeidet forsvarligt og contractmæssigt udført, at tilkjendegive Cierne, at man ikke fandt Anledning til at foretage Videre i Sagen, da Klagen maatte anses for ubegrundet.

^{116/1870.} Paa Forslag fra Justitsraad, Stabsintendant Loost om Fornøjelse af det mellem ham og Communen indgaaede Leemaal om

Haven ved Amtmandskøsten, der udløb den 30te September 1870, vedtog man at fornye Leiemaalet for eet Aar fra 1ste Octbr. 1870 at regne paa samme Betingelser, som tidligere.

^{118/1870.} Et Andragende fra Arbeidsmand E. Jensen om at maatte overtage en Fattigvæsenet tilhørende Capital paa c. 400 Rdl., der indstaaer i den af ham kjøbt Eiendom Nr. 240 paa Vabstuegade, overgaves Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet til Afgjørelse.

^{122/1870.} Paa Indstilling fra Udvalget for Sygehospitalet bestemtes Deconomens Bespiisningspenge for Patienter i Juli Kvartal til 28 Sk. daglig.

^{123/1870.} Et fra H. E. Basse fremkommet Tilbud om at afkjøbe Kommunen den i sin Tid til Opførelse af et Fattighuus indkjøbte Loft ved Veien mellem Munkeport og Studsgadesport for 2500 Rdl. besluttede man ikke at gaae ind paa, derimod vedtoges det at søge Jordstykket bortsolgt ved offentlig Auction, til hvis Afhølbelse det Fornødne vilde blive at foranstalte af Ræmmeren. (See Mødet 4de August.)

Mødet den 14te Juli.

^{149/1867.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde givet Samtykke til, at der af Havnens Indtægter for 1870 maatte anvendes et Beløb af 8000 Rdl. udover det oprindelig paaregnebe Tilskud af 12000 Rdl. til Rystbeflædningsarbejderne. (See Mødet 7de August.)

^{169/1868.} Endvidere meddeltes, at der af Indenrigsministeriet under 7de Juli ad mandatum var udsærdiget Bevilling til, at der i Aarhuus Rådhus for Fremtiden ugentlig hver Fredag maa afholdes et Marked med Fedeqvæg — saavel Kreaturer som Faar og Sviin.

^{143/1869.} I Anledning af en Meddelelse fra Stiftamtet om at Justitsministeriet var villigt til med enkelte Undringer at stadfæste den indsendte Vedtægt for Aarhuus Brandvæsens Ordenscorps, vedtoges det at indberette til Amtet, at man Intet fandt mod de i Udsigt stillede Undringer at erindre. Man besluttede gjentagende at anbringe paa den fornødne Autorisation til at sammenbringe den tidligere Borgervæsenings Fond med Brandvæsenets, saaledes at der gives Byraadet Bemyndigelse til at anvende den samlede Fonds Indtægter til Bedste for Brandvæsenet. (See Mødet 18de August.)

^{125/1870.} Efter Indstilling af Udvalget for den offentlige Belysning besluttede man at stille 320 Rdl. Rdl. af den til dette Diemed i Budgettet for indværende Aar optagne Sum til Udvalgets Raadighed til

Anskaffelse af 16 nye Lygter og Omslytning af nogle ældre. De nye Lygter skulde anbringes i Fissergade, Fredenegade, Amaliegade, Østergade, Søndergade, Teglgaaardsstræde, paa Veien ved „Vennelyst“, Nørrebrogade, Grønland, Spanien og paa Veien mellem Fredenegade og Amaliegade.

^{126/1870.} En Indstilling fra Roppel om at Byraadet skulde søge at faae de 2 paa Skolebaffen værende Kulgaarde fjernede, da de deels vare til Hinder for Udsigten fra Skolebaffen og Havnegaden og deels misprydede Terrainet, især da Rydstykkelædningen nu nærmede sig sin Fuldeendelse, blev tilfattet Udvalget for Havnevæsenet til Erklæring. Tillige besluttede man at anmode Udvalget om at udtale sig om, hvorvidt der allerede maatte være taget nogen Bestemmelse med Hensyn til Benyttelsen af den øvrige Deel af Pladsen nedenfor Skolebaffen. (See Mødet 11te August.)

Mødet den 22de Juli.

— Da der fra Finansministeriet gennem Amtet var stæet Forspørgsel om, hvorvidt der endnu her var beroende ikke udbetalte Krigsskadeerstatningsbeløb, blev der indberettet, at alle Erstatningsbeløb vedrørende Byen ere blevne udbetalte til Vedkommende.

^{43/1870.} Under 7de Juli havde Indenrigsministeriet meddeelt Approbation paa Byraadets Indstilling om Anlægget af en Trækbane paa Havnens søndre Mole, i hvilken Anledning det overdroges Havneudvalget at foranstalte det videre Fornødne efter Forhandling med Directeuren for de jydsk-sjænske Jernbaner.

^{108/1870.} Efter at have indhentet Brolægningsudvalgets Erklæring over et Andragende fra Beboerne af Knudrissgade om at faae hele Gaden eller idetmindste den bebyggede Deel brolagt, og at faae Hens tand med Betalingen af den Grundeierne paahvilende Andeel i Udgifterne, saaledes at denne udrededes ved successive Indbetalinger i 5 à 8 Aar, vedtog man at lade den bebyggede Deel af bemeldte Gade brolægge i næstkomnende Foraar; dette besluttede man tilfjendegive Andragerne med Tilføiende at Spørgsmaalet om Tiden, da de tilstødende Grundeieres Andeel i Udgifterne skulde betales, vilde blive afgjort, saasnart Brolægningsarbeidet var bragt til Udførelse.

^{124/1870.} Efter Indstilling fra Udvalget for Skolevæsenet bevilgede man 650 Rdl. til gennemgribende Reparationer i 1ste og 2den Borgerdrenge-skoles Localer i den forestaaende Sommerferie.

^{127/1870.} Efter at Udvalget for Skolevæsenet havde erklæret sig med

Hensyn til de ved Byraadets Foranstaltning fra Ministeriet oversendte 17 Ansøgninger om det ledige Overlærerembede ved Friskolen, besluttede Byraadet at indstille og anbefale Overlærer ved den lavere Borgerdrengeskole, J. Olsen, til det ledige Embede. (See Mødet 1ste Septbr.)

^{128/1870.} Man vedtog for den tilbageværende Deel af indeværende Sommer at afholde Byraadsmøderne i den store Raadhuussal, for hvilket der efter Vedkommendes Erklæring Intet var til Hinder fra Amtsrådets Side.

Mødet den 4de August.

— Da der til Militærtjeneste var bleven indkaldt 2 Politibetjente, bemyndigede man Politimesteren til i dette — og forsaavidt yderligere Indkaldelser maatte finde Sted ogsaa for disse Tilfælde — at antage passende Personer til midlertidig at forrette Tjenesten som Politibetjente.

^{149/1867.} Ifølge Indberetning fra Udvalget for Kystbefklædningen havde dette afholdt Afleveringsforretning med Kjøbmand L. Larsen betræffende et Stykke Grund paa 834 □ Alen langs Hr. Larsens og 2 Naboers Eiendomme ved Skolebakkens. Man besluttede i denne Anledning at anmode Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet om at paalægge Ræmmeren at drage Omsorg for, at Kjøbesummen 834 Rdl. kunde blive berigtiget paa samme Maade, som det var steet med de øvrige til Kystbefklædningen stødende Grundeiere.

Med Hensyn til det Bidrag af 500 Rdl., som Kjøbmand Larsen havde forpligtet sig til at yde til St. Olufsgårdens Regulering, vilde der, saafremt han ikke maatte foretrække at ordne dette Mellemværende samtidig med Berigtigelsen af fornævnte 834 Rdl., være at foretage Afregning med ham, saasnart Brolægningen af Gyden var tilendebragt. (See Mødet 22de September.)

^{228/1867.} I Anledning af en Skrivelse fra det staaende Udvalg for de jydske Kjøbstæders Byraad om at Byraadet vilde foranstalte afholdt et offentligt Møde til Fremme af Sagen om Oprettelsen af en ny Kjøbstadcreditsforening, vedtog man at anmode Kjøbmand H. Viisberg om at foretage det til et saadant Mødes Afholdelse Fornødne. (See Mødet 11te August.)

^{124/1868.} Man underskrev 2 Stjæder til Gartner F. Jensen og Arbeidsmand H. Laurfen henholdsvis paa Matr. 6a og b i Gjellerup.

^{194/1868.} Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet meddeelte, at Partialobligationerne til Communens Laan af 1869 nu vare

overleverebe „Bikuben“, der havde udbetalt Communen den resterende Deel af Laanet med 150,000 Rdl. i kongelige Obligationer.

^{74/1870.} I Anledning af en Forespørgsel fra Amtet om Byraadet maatte ønske nogen Forandring i en ved Dødsfald ledigbleven Bestilling som Districtsjordemoder her i Byen, vedtog man at indstille, at den for Tiden ledige Post ikke paany besættes, saaledes at der fremtidig kun bliver een Districtsjordemoder her. (See Mødet 1ste Decbr.)

^{123/1870.} Det i Mødet den 7de Juli vedtagne Salg af den i sin Tid til Opsørelsen af et Fattighuus udlagte Parcel ved Munkeport besluttede man paa Grund af Tidsforholdene at udsætte indtil videre.

^{133/1870.} Et af Havneudvalget indsendt Andragende om en Tillægsbevilling af 1500 Rdl. til Fortsættelse af Opudringsarbejderne i Havnen vedtog man at indstille til Indenrigsministeriets Approbation. (See Mødet 1ste Septbr.)

^{179/1868.} Der fremlagdes en Betænkning fra Bygningsinspecteur Winstrup angaaende den projecterede Politistationsbygning og en Skrivelse fra Stiftamtet, hvori Byraadet opfordredes til at erklære sig over en fra Stiftsprovst Boesen fremkommen Udtalelse mod at Bygningen opføres paa Sprøitehuuspladsen. Man vedtog i den Anledning at indberette til Stiftamtet, at Byen ikke havde nogen anden passende Plads hvor Bygningen kunde opføres, medmindre Bispeembetet vilde afstaae en Byggeplads enten ud til Skolegade eller til Rannifegade, og at henvende en Forespørgsel til Bankcontoiret om dette vilde anbefale Nationalbankens Direction at kjøbe den mellem Bankbygningen og Stiftsprovstboligen liggende Grund. Saafremt Pladsen blev solgt, vilde man henlægge Kjøbesummen, med Fradrag af Sprøitehusets Værdi, til en Byggesond til Opsørelse af en Politistation.

Mødet den 11te August.

^{80—81/1867.} Det meddelees, at Ministriet nu haade givet sit Samtykke til Anlæg af Vandværket fra Møleaaen og approberet Contracten med Mølleier Weis om Afstaaelse af Vand til Driften. Man besluttede i denne Anledning at anmode det til Forberedelse af Vandværket nedsatte Udvalg om at foretage det Fornødne til Afholdelse af den i Contracten med Mølleier Weis omhandlede Vandvæfenscommissionsforretning til Constatering af Grundhjællens Høide ved Slusebroen.

Da Ministeriet endvidere havde samtykket i, at de af Communen ved Marselisborg erhvervede Eiendoms- og Brugsrettigheder atter afhæn-

debes, overdroges det ligeledes det nævnte Udvalg at foranstalte det til Salget Fornødne. (See Mødet 15de Septbr.)

^{228/1867.} Til som Delegerede at overvære det af Kjøbmand H. Riisberg til Fredagen den 12te August ifølge Byraadets Anmodning berammede Møde i Creditforeningsagen valgte man Baesø og Mørk, der tillige bemyndigedes til at give Tilsagn om, at Byraadet vilde afgive de nødvendige Erklæringer med Hensyn til Værdiansættelsen af Eiendomme i Tilfælde af nye Indtegninger. (See Mødet 1ste Septbr.)

^{126/1870.} I Anledning af Kjøbmand M. R. Koppels Indstilling om at Byraadet vilde tage Beslutning om at borttage de 2 nedenfor Skolebakkens værende Kulgaarde, der hindre den fri Udsigt fra Skolebakkens og Havnegadens, havde man hos Havneudvalget intet Oplysning om, paa hvilke Vilkaar disse Pladser vare bortleiede. Udvalget havde derefter indberettet, at den større Plads fortiden var bortleiet for en aarlig Afgift af 20 Rdl. med $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelse til en 31te December og den mindre for 30 Rdl. aarlig med $\frac{1}{4}$ Aars Opsigelse til en 1ste April eller 1ste October, og besluttede man med 9 Stemmer mod 5 at opsiges de nuværende Leiere Benyttelsen af Pladserne, og derefter at anvende disse ligesom Havnens øvrige Grund til aabne Oplagspladser paa en saadan Maade, at Udsigten over Bugten ikke vil hindres ved deres Benyttelse.

Da den største af Pladserne, der var bortleiet til det jydsk-engelske Dampffibsselskab, først lovligt vilde kunne opsiges til Fraklyttelse til 31te December 1871, besluttede man tillige at anmode Havneudvalget om at indlede Underhandling med Selskabet om at opgive Leiemaalet til et tidligere Tidspunct. (See Mødet 22de Septbr.)

Mødet den 18de August.

^{135/1870.} Gjennem Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Justitsministeriet med enkelte Endringer havde approberet det indsendte Udkast til en Vedtægt for Aarhus Brandvæsens Ordenscorps, ligesom at Ministeriet havde bifaldet Byraadets Indstilling om, at den hidtilværende Borgervæbningsfond tilligemed hvad der maatte indkomme ved Salg af Borgervæbningsens Armaturfager og Musikinstrumenter, henlægges under Brandsonden, og at der tillægges Byraadet Nødvendighed til selvstændigt i Brandvæsenets Interesse at anvende Renterne af den Deel af Brandsonden, der kommer til at hidrøre fra den ovenberørte Forøgelse, medens Dispositioner over selve Kapitalen skulle være afhængige af højere Approbation.

Man besluttede i denne Anledning at anmode Politimesteren om i Forening med Brandkapitainen at foretage det Fornødne med Hensyn til Udskrivning af Mandstak til Korpset ved den forestaaende Indrullingssektion.

Bedtægten besluttede man derhos at foranstalte trykt. (See Mødet 8de December).

^{188/1870.} Efter at have indhentet Indkvarteringscommissionens Erklæring i Anledning af en Besværing fra 3die Dragonregiment over at flere Kvarteerværter havde negtet at anvise særskilt Gjødningsplads ved de Regimentet anviste Stalde, og at der saaledes paaførtes Regimentet et Gjødningsstak, som vedkommende Kvarteerværter formeentlig maatte erstatte, besluttede man at svare Regimentet, at der i de faste Stalde findes særskilt Gjødningsplads for Regimentet, men at man ikke formeente at kunne tvinge Værter, hvem der er paalignet Indkvartering for kortere Tid, til at anvise saadanne særskilte Pladser, hvilket Frd. 15. Novbr. 1816 ogsaa synes at gaae ud fra. (See Mødet 15de Septbr.).

Mødet den 1re September.

— Udsalget af Valget den 29de August af den almindelige Bælgerklasse paa 8 Ligningscommissairer meddeeltes.

— Ligeledes meddeeltes en Skrivelse fra Skolecommissionen om, at den havde valgt Pastor Seidelin til Formand.

— Til Medlemmer af den forestaaende Session valgtes Baefz og Kjær.

^{162/1867.} Man approberede en af Byraadets og Amtsraadets Delegerede tilveiebragt Overenskomst, hvorefter Aarhus Møllers Bidrag for Aarene 1869, 70 og 71 til Kjøbstadens Skole- og Fattigvæsens udgifter fastsættes til $\frac{1}{150}$ af hele Udgiftssummen og Bidraget til Udgifter ved Brandredskabers Vedligeholdelse efter det Forhold, hvori Districtets Bygningers Assurance staaer til Aarhus Byes.

^{228/1867.} Det overdroges Baefz og Rielsen at gjøre Forslag til den Bærdi, Byraadet skulde sætte paa de Eiendomme, der nylig vare indtagne til Optagelse i den eventuelle ny Kreditforening for Kjøbstadeiendomme.

^{198/1870.} Indenrigsministeriets Resolution om at Bestyrelsen af forskjellige Legater skal henlægges under Fattigvæsenet, samt at Revisionen og Decisionen af Regnskabet over disse Legater for Fremtiden skal foregaae paa samme Maade som ved Kommunens Regnskaber meddeeltes.

^{127/1870.} Ligeledes en Resolution om Overlærer ved den lavere

Borgerdrengeskole J. J. Olfens Ansættelse som Overlærer ved Friskolen.

¹³⁰/1870. Det bleo overdraget Borgmesteren i Forening med Nørst og Spliid at gjøre Udlaft til en Erklæring fra Byraadet i Anledning af, at Magistraten havde begjæret dettes Yttringer angaaende de Forandringer, man maatte ønske med Hensyn til Posten som Veier, Maaler og Brager i Aarhus, der var bleven ledig ved Capitainlieutenant Fønss's Død.

¹³¹/1870. Foranlediget ved et Andragende fra en Premierlieutenant af Fodfolket om, at Magistraten (Byraadet) maatte blive tilpligtet at yde ham Erstatning for den Tort og Kreditsspilde, han formeentlig havde lidt ved en ham overgaaet Udpantning for resterende Kommuneskat for 2det Halvaar 1869, hvilken Skat han ikke ansaar sig for pligtig til at betale, da han havde været bortreist fra Byen, havde Indenrigsministeriet gennem Amtet begjæret Byraadets Erklæring.

Efter at have indhentet en Erklæring fra Pigningscommissionen, hvoraf fremgik, at Andrageren ikke havde meddeelt Noget til Vedkommende om sin Bortreise, og at han ikke alene resterede med Kommuneskat for 2det Halvaar 1869, men ogsaa for 1ste Halvaar s. A. og for hele Aaret 1868, henholdt Byraadet sig til Commissionens Udtalelser om, at der formeentlig ikke i den omhandlede Henseende var steet Andrageren nogen Uret. (See Mødet 6te Octbr.).

¹³²/1870. Det meddeelttes, at Ministeriet havde samtykket i at der anvendes 1500 Rd. udover det budgetterede Beløb til Fortsættelse af Opmuntringsarbejderne i Havnen.

¹³³/1870. Det overdroges Udvalget for Markvæsenet i Anledning af en Indstilling fra Ræmneren om Bortleie af forskellige Jordlodder at tage nærmere Bestemmelse om Leietiden og derefter ved Ræmneren at foranstalte dem bortleiede ved Auction under Forbehold af Byraadets Approbation.

¹³⁶/1870. Tre Begjæringer fra D'Hrr. Kapitain Schroll, Kjøbmand Skovby og Kjøbmand Spliid om at maatte udtræde af Pigningscommissionen toges tilfølg, dog saaledes, at Udtrædelsen blev at regne fra 1ste October 1870, inden hvilken Tid nye Valg vilde blive at udskrive.

¹⁴²/1870. Et Andragende fra Aulsbruger P. Bader om for den resterende Deel af Leietiden (indtil Mikkelsdag 1880) at maatte overdrage Leien af Lodden Nr. 3 i Møllevangen til Garver E. Flach overgaves Markudvalget til Erklæring. (See Mødet 8de Septbr.).

¹⁴³/1870. En Indstilling fra Udvalget for Skolevæsenet om Paalig-

ning af Skolepenge for 1870 approberedes faaodel med Hensyn til Paaligningen som Opkrævningsstiden, der for Aaret 1870 blev fastsat til 1ste September 1870 og 1ste Januar 1871.

^{144/1870.} I Anledning af en Meddelelse fra Bankcontoiret om at Renter m. v. af directe Laan herefter blive at betale til Nationalbanken i Kjøbenhavn, naar ikke Anmeldelse gjøres om, at Renten m. v. fremdeles ønskes erlagt til Bankcontoiret, besluttede man at udtale, at man fremdeles ønskede at indbetale Renterne til Bankcontoiret.

^{145/1870.} Efter Indstilling fra Udvalget for Skolevæsenet eftergav man Fotograf Mammens Enke resterende Skolepenge for Mai og Juni 1870.

^{146/1870.} Man bevilgede 2200 Rd. til Anskaffelse — saavidt gjørligt ved Licitation — af endeel Inventarium til den ny Fattighusbygning.

Moedet den 8de September.

^{98/1866.} Indenrigsministeriets Bemærkninger til det fremsendte Udkast til „Vedtægt for Beskatningen af de faste Eiendomme i Aarhus og Kjøbstad“ meddeltes, hvorefter en Indstilling til Ministeriet om at Vedtægten maatte træde i Kraft den 1ste Januar 1871 blev underskrevet. (See Mødet 15de September).

^{109/1870.} Et fornyet Andragende fra Leierne af Spindeboderne udenfor Mindeport om at maatte forundes Hensland i 1 Aar med at fraslytte de dem opfagte Spindeboder blev forkastet med 9 Stemmer mod 9. (See Mødet 15de Septbr.).

^{112/1870.} Markudvalget havde i Anledning af Aalsbruger P. Vaders Andragende om at maatte overdrage Leieretten af Lodden Nr. 3 i Møllevang til Garver E. Flach for den resterende Deel af Leietiden indtil Mikkelsdag 1880, udtalt, at det ikke kunde anbefale Andragendet, medmindre den ny Leier forpligtede sig til inden Leiemaalets Ophør at draine hele Lodden efter en af Udvalget nærmere bestemt Plan og under dette Tilfyn.

Byraadet tiltraadte Udvalgets Erklæring. (See Mødet 29de Septbr.).

^{147/1870.} Man fandt Intet at erindre mod et Forslag fra Udvalget for Havnevæsenet om Flytning af Jernbanesporet langs det nordvestlige Bolværk og Anlæg af et Stifspor ind paa Oplagspladsen.

^{148/1870.} Et Forslag fra Udvalget for Havnevæsenet om at anlægge c. 100 løbende Alen Afsøferværk ved den nordre Moles vestre Ende for at afhjælpe den Mangel paa Plads for Skibene til at løsse og lade, som den ved Krigsforholdene stærkt tiltagne Trafik havde fremkaldt, blev

forkastet, da det oplystes, at Anlægget vilde koste c. 1800 Rd., medens det var usikkert, hvorlænge de daværende Conjunctioner vilde vare.

^{149/1870.} Indkvarteringscommissionens Regnskab for 1ste Halvaar 1870 blev indsendt til Ministeriet.

^{150/1870.} En Indstilling fra Ræmneren om at nogle endnu ikke indbetalte Beløb, der vare tegnede til Skovpavillonens Opførelse, maatte udgaae af Restancerne, approberedes.

^{159/1870.} Hammerich bemyndigedes til paany at afslutte Leiecontract med Kjøbmand N. J. Møller om Locale til Koppelazaret.

— Samme Dag holdt Byraadets valgte Medlemmer Møde i Anledning af Decision paa Ræmnerregnskabet for 1869.

Det vedtoges at nedsætte et Udvalg til at forberede Sagen og afgive Forslag til Decisioner. Til Medlemmer af dette valgtes Nørst (Formand), Buchheister og Mørk.

Moedet den 15de Septemder.

— Man anmodede Borgmesteren om at foranstalte Valg af et Medlem til Bestyrelsen af de Fattiges Kasse for Frue Sogn istedetfor Provst Bendix, der var fraklyttet Byen.

— Til at gjøre Forslag om Kapitelstarten valgte man af Byraadets Medlemmer Spliid.

— Til Stuenester ved frivillige Svendeproeve for Bøsssemagerlærlinge valgtes Bøsssemagerne Fleron og Schaarup.

^{93/1866.} Idet man efter Indstilling fra det til Bearbejdelse af Fordebogen nedsatte Udvalg overdrog dette selv at vælge den Mand, det maatte ønske at benytte til Assistance ved den endelige Bearbejdelse, vedtog man, naar Arbeidet foreligger færdigt, til Assistenten at ville udrede et passende Honorar for Udarbejdelsen efter det Omfang og den Udførelse, Arbeidet maatte faae. (See Mødet 29de Septbr.).

^{80—81/1867.} Da Hammerich ønskede at udtræde af den under 30te Juni 1870 nedsatte Committee til Forberedelse af Vandværksagen, valgte man i hans Sted Borgmesteren. (See Mødet 6te Novbr.).

^{109/1870.} Et fornyet Andragende fra Leierne af Spindeboderne udenfor Mindeport (Krebslagerne Dyhr, Jusjong og Hansen) om at maatte forundes 1 Aars Henstand med Fraklytning af Boderne, vedtog man med 9 Stemmer mod 6 (4 stemte ikke) at bevilge, dog med det udtrykkelige Tilkjendegivende til Andragerne, at de ikke kunde vente nogen som helst yderligere Henstand med Flytningen udover October 1871.

Derhos besluttede man at opfordre Veindvalget til at fremkomme

med Forslag om, hvad der bliver at foretage med Pladsen til December 1871.

^{188/1870.} I Anledning af en Henstilling fra 2den Generalcommando-intendantur om at Byraadet vilde hjælpe til Tilveiebringelsen af en Overeenskomst mellem Dragonregimentet og de Kvarterværter, hvem der i Henhold til Frd. 15de Novbr. 1816 bliver paalignet Indkvartering in natura, om at disse sidste, naar de ikke ville anvise Regimentet særlig Gjødningsplads, skulle til dette erlægge Differencen mellem den Betaling, der ved Auction udbringes for Gjødnings af de større Stalde, og den, der udbringes af de paaligede, besluttede man at svare, at man ikke kunde nære noget Haab om at træffe nogen Overeenskomst, ligesom Byraadet heller ikke ansaae sig for competent til at paalægge Kvarterværterne at modtage Gjødning for Betaling. (See Mødet 29de Septbr.).

^{151/1870.} En Indstilling fra Udvalget for Skovvæsenet om en Ekstra-bevilling til Skovpavillonens Decoration var til 2den Behandling. Indstillingen vedtoges eenstemmig.

^{153/1870.} Det meddeleste, at Kathedralskolens Forstanderskab havde opfagt Communen Brugen af en udenfor Skolen staaende Gaslygte, for hvilken Skolen hidtil havde refunderet Communen Betaling for Gasforbruget.

^{187/1870.} Det meddeleste, at Borgmesteren efter Opfordring fra Udvalget for Skolevæsenet gennem Skoledirectionen havde henvendt sig til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet med Anmodning om, at der maatte gives Byraadet Leilighed til at yttre sig over de Ansøgninger, der vilde indkomme om det ledige Embede som Overlærer ved 2den Borgerdrengeskole her i Byen. (See Mødet 10de Novbr.).

— Samme Dag holdt Byraadets valgte Medlemmer Møde for at afgive Decision paa Ræmnerregnskabet for 1869.

Et af det i forrige Møde nedsatte Udvalg forfattet Udkast til Decisioner blev vedtaget.

Mødet den 22de September.

^{149/1867.} Fra Udvalget for Kystbefædningsarbejderne var fæstet Meddelelse om, at da Jordarbejderne ved Værket vare tilendebragte og Arbejdskinnerne fulgte, vilde der nu kunne holdes Afregning med Entreprenørerne for Jordarbejderne Væder og Rasmussen. — Paa Grund af forskellige Omstændigheder havde Entreprenørerne Tid efter anden faaet forskudsviis formegit udbetalt, saaledes at de nu, da Arbej-

berne vare tilendebragte, skulde Kommunen 1317 Rd. 2 Mk. 6 Sk., hvorfor dog havde Pant i Skinner og andet Arbeidsmateriale, ved hvis Salg Forskudet kunde dækkes.

Da der var givet Entreprenørerne Tilfagn om Erstatning for Arbeidsstandsninger m. v., og da Jordarbejderne, naar det nævnte Beløb medindbefattes, vare udførte billigere end i Overslaget projecteret, indstillede Udvalget, at den Gjæld, hvori Bader og Rasmussen vare komne til at staae til Kommunen, skulde eftergives dem.

Byraadet troede dog ikke at kunne eftergive Entreprenørerne hele det indstillede Beløb, men besluttede paa Grund af Omstændighederne at frasælge Krav paa et Beløb af 814 Rd., som Entreprenørerne havde anvendt til Anskaffelse af Værktøi og Materialier, og til hvis Dækning Udvalget formeente at have paataget sig et moralsk Ansvar, ligesom man besluttede at overlade dem den endnu ikke bortsolgte Deel af Arbeidsmateriellet. Under Forudsætning af at Entreprenørerne erklærede sig tilfredse hermed, maatte alt Mellemværende mellem Udvalget og dem ansees for opgjort. (See Mødet 29de Septbr.).

^{42/1870.} De til Indbærteringsregnskabet for 2det Halvaar 1869 af Ministeriet fremsatte Bemærkninger bleve efter at være forsynede med Indbærteringscommissionens Besvarelser remitterede Ministeriet.

^{60/1870.} Man approberede det af det nedsatte Udvalg gennemfete Udkast til en Forpagtningscontract med Restaurateur E. v. Haagen sen om „Vennelyst“.

^{126/1870.} I Anledning af, at Udvalget for Havnervæsenet havde draget i Tvivl, hvorvidt det var forpligtet til at følge Byraadets Forlangende om at opslige Leiemaalet om de to under Skolebassen paa Havnens Terrain beliggende Kulgaarde, og derfor havde forlangt dette Spørgsmaal uubergivet Indenrigsministeriets Afgjørelse, besluttede Byraadet at nedsætte en Committee med det Hverv at gjøre Udkast til en Skrivelse til Indenrigsministeriet om Byraadets og Havnudvalgets indbyrdes Competence. — Til Medlemmer af dette Udvalg valgte man Borgmesteren, Funch, Mørk og Nørsk. (See Mødet 3die og 4de November).

^{158/1870.} Det overdroges Udvalget for Byens og dens Omgiversers Forskjønnelse at træffe Afgjørelse med Hensyn til et Forslag fra Forstanderskabet for Kathedralskolen om en forandret Retningslinie af det Plankeværk, der omgiver Rectorens Have ud mod Skolebassen.

^{161/1870.} Man anbefalede et Andragende til Ministeriet fra Haandværkerforeningens Bestyrelse om i Forbindelse med den sædvanlige aarlige Udstilling af Haandværks- og Industrigjenstande at maatte foranstalte en Tombola til Bortlodning af de udstillede Gjenstande. (See Mødet 25de Octbr.).

Mødet den 29de September.

Det meddeleltes, at Kæmmer Langballe, Capitain Mielche og Kammerherre Baudis vare blevne valgte til Egningscommissairer af den høistbestattede Bælgerklasse.

^{99/1866.} Det af det nedsatte Udvalg i Henhold til Indenrigsministeriets Bemærkninger ndarbejdede Udkast til „Vedtægt for Bestatningen af de faste Eiendomme i Aarhus Kjøbstad“ i Henhold til Loven af 11te Februar 1863 blev vedtaget. (See Mødet 20de Octbr.).

^{149/1867.} Det meddeleltes, at Mellemværendet mellem Kommunen og Entreprenneurerne ved Jordarbejderne paa Kjøstbeklædningen nu var afgjort paa de af Byraadet opstillede Betingelser. (See Mødet 6te October).

^{182/1870.} Til Brug for den til at undersøge Landets Fattigvæsensforhold i forrige Aar nedsatte Commission havde Indenrigsministeriet forlangt Oplysning om Antallet af de Personer, der i de tre sidste Regnskabsaar have nydt fast Understøttelse her i Kommunen.

Af den ved Udvalget for Fattigvæsenet udarbejdede Oversigt fremgik det, at der her den 31te Decbr. 1867 af de omhandlede Personer vare 372, den 31te Decbr. 1868 401 og den 31te Decbr. 1869 444.

^{128/1870.} Da Rescriptet af 23de Marts 1819 udtaler, at da den af Regimentshestene saldende Gjødning tilhører Regimentet, saa vil der som Følge heraf være at anvise Regimentet særlige Gjødningspladser ogsaa hos de mindre Kvarteerværter, bemyndigede man Borgmesteren til at udsærdige en Skrivelse til 2den Generalcommandointendantur, hvori tages Hensyn til Bestemmelsen i det nævnte Rescript, som og til Indholdet af Rescript 26de Juni 1819, der handler om Bortbringelsen af Gjødningen. (See Mødet 3die og 4de Novbr.).

^{142/1870.} I Anledning af en Skrivelse fra Garver E. Flach, hvori han udtalte, at han ikke kunde indgaae paa de af Byraadet opstillede Betingelser for hans Overtagelse af det mellem Kommunen og P. Bader bestaaende Leiemaal om Jordblokken Nr. 3 i Møllevangen for den resterende Deel af Leietiden, der udløber i 1880, nemlig paa egen Bekostning inden Leietidens Ophør at draine hele Lødden, men at Hr. Flach derimod til Drainingen vilde bidrage Halvdelen af de med samme forbundne Omkostninger, eller ogsaa selv udrede Omkostningerne imod at Leiemaalet forlænges 6 à 10 Aar udover 1880, havde Byraadet begjæret Markudvalgets Udtalelser. — Udvalget fandt ikke nogen

Grund til at fravige de tidligere stillede Betingelser for en Forandring i Leiemaalet og Byraadet besluttede at henholde sig hertil.

^{157/1870.} Paa et Tilbud fra N. Mallings Enke om at affjøre Kommunen Pladsen ved Toldbodgade udfor hendes m. Fleres Eiendomme for en Priis af 100 Rd., besluttede man at svare, at man ikke saa sig istand til at tage Hensyn til et Tilbud, der var saa langt under, hvad Pladsen er værd. (See Mødet 3die og 4de Novbr.).

^{162/1870.} Foranlediget ved en Forespørgsel fra Directeuren for de jydsk-sjænske Jernbaner om, hvorvidt Byraadet maatte være villigt til at afhænde den saakaldte Amtmandstoft eller en Deel deraf til Losseplads for Jernbanen, besluttede man at nedsætte et Udvalg, der kom til at bestaa af Borgmesteren, Nørø og Spliid, med det Hverv at fremkomme med Betænkning om Tilraadeligheden af at sælge hele Tofsten eller en Deel af denne.

^{163/1870.} Et Andragen om fra Mæglerfuldmægtig Fr. Lohse om at erholde Beskikkelse som Varemægler her i Byen anbefalede.

^{170/1870.} Paa Indstilling fra Udvalget for Markvæsenet approberede man, at Forboderne i Oldjorden ndleies paa 12 Aar fra 1ste October 1871, og at der blev givet de trykte Conditioner Tillæg, hvorefter det forbeholdtes Byraadet at vælge mellem de ved Auctionen over disse Forboder gjorte høieste og næsthøieste Bud.

Mødet den 6te October.

^{80—81/1867.} Til at udarbejde Plan og Overslag til Vandværket og til at kontrollere Anlægget valgte man, efter Indstilling af det nedsatte Udvalg, Stads- og Havneingenieur Obel. (See Mødet 3die og 4de Novbr.).

^{149/1867.} Et af Ræmneren affattet Udkast til Conditioner for den Auction, der skulde afholdes til Redbrydelse af Reeslager Guldmanns Sted paa Hjørnet af Meilgade og St. Olsøghde, approberedes. Auctionsdagen blev fastsat til den 15de October, hvorefter Rjøberen den 19de s. M. skulde paabegynde Redbrydningen, der vilde være at tilendebringe inden den 23de næstefter.

Det overdroges Borgmesteren og Baefs at approbere eller forfaste det ved Auctionen gjorte høieste Bud. (See Mødet 10de Novbr.)

— I Anledning af en i Skrivelse fra Amtsvæiinspecteuren fremført Klage over, at Rendeftenene udenfor Meilgadesport var komne i Uorden ved de til Rystbeklædningen foretagne Arbejder, vedtog man,

efter at have indhentet Rystbeklædningsudvalgets Erklæring, at anmode Veiiinspectoren om at lade Rendestenenne istandsætte for Byens Regning.

¹⁶⁹/₁₈₇₀. Paa Indstilling fra Udvalget for Byens og dens Omgivers Forskjønnelse bevilgede man ved 2den Behandling af Sagen et Beløb af indtil 90 Rdl. til Beplantning af den østre Side af Rystbeklædningens inderste Gangsti.

¹⁷¹/₁₈₇₀. Første Behandling af Commuenens Budget for 1871 tilendebragtes. (See Mødet 13de Octbr.)

¹⁶⁹/₁₈₇₀. Man bemhøjede Valgudvalget til snarest at lade foretage nyt Valg af et Medlem til Byraadet istedetfor Capitain Schroll, der var bleven forflyttet fra Byen og derfor havde maattet opgive sit Sæde i Byraadet. (See Mødet 10de November.)

Mødet den 13de October.

¹⁶⁷/₁₈₇₀. Man vedtog at indstille til Ministeriet, at Brændeviinsafgiften for Tidsrummet 1871—73 for Aarhus Kjøbstad fastsættes saaledes: for Høfere og Andre, hvem Udsjænkning af Brændevin maatte være tilladt uden at have siddende Gæster, 5 Rdl., for Kjøbmænd og Bærtshuusholdere 20 Rdl. og for Gæstgivere 40 Rdl. aarlig.

¹⁷¹/₁₈₇₀. 2den Behandling af Commuenens Budget for 1871 paa begyndtes. (See Mødet 20de Octbr.)

¹⁷⁴/₁₈₇₀. Da Jernstøber S. Frich fremtidigt ikke saa sig istand til at give Møde i Byraadet, androg han paa fritagelse for sit Hverv som Byraadsmedlem. Man vedtog med 8 Stemmer mod 7 at bevilge det Ansøgte. (See Mødet 3die og 4de November.)

Mødet den 20de October.

⁹³/₁₈₆₆. Efter at Vedtægten for Beskatning af de faste Eiendomme her i Byen havde ligget til offentligt Eftersyn paa Raadhuset, indstillede man den til Indenrigsministeriets Approbation. (See Mødet 15de December.)

¹⁶¹/₁₈₇₀. Det meddeelttes, at Ministeriet havde bevilget Haandværkerforeningens Ansøgning om Afholdelse af en Tombola i Forbindelse med den sædvanlige aarlige Udstilling af Haandværks- og Industri-gjenstande.

^{171/1870.} 2den Behandling af Communens Budget for 1871 fortattes uden at tilendebringes. (See Mødet 27de October.)

Mødet den 27de October.

^{151/1869.} Det meddelees, at Byraadet ved Underretsbommen var frifunden i den Sag, Statsraad Castenschiold havde anlagt mod samme til Tilbagebetaling af formeentlig formeget erlagt Skat til Communen i 1869.

^{171/1870.} Mødet optoges heelt af 2den Behandling af Communens Budget for 1871, der tilendebragtes.

Mødet den 3^{die} og 4de November.

^{80-81/1867.} For den af Vandinspecteur Poulsen i Egenkab af Byraadets tekniske Consulent ved Vandværksanlægget ydede Assistance besluttede man, naar Værket er tilfredsstillende udført, foruden de allerede ubredebe 500 Rdl., at bevilge ham, exclusive Beberlag for Rejsedgifter, et Honorar af 1000 Rdl., dog at heraf afholdes Udgifterne til den maffinkyndige Medhjælp, det maatte være nødvendigt at antage.

Afgjørelsen af om der skal tilstaaes Stadsingenieur Obel Honorar for Udarbejdelsen af de detaillerede Planer og Ledelsen af Anlægget, besluttede man at udsætte, indtil Vandværket er fuldført. (See Mødet 17de November)

^{99 og 224/1869.} Fra det under 27de Januar d. A. nedsatte Udvalg til at tage Spørgsmaalet om Høitidsofferets Afløsning og Sognegrænsernes Regulering under Overveielse forelaae en Betænkning, hvorefter Byraadet besluttede at stille det første Spørgsmaal i Bero, medens man med Hensyn til det andet afventebe nærmere Indstilling.

^{213/1869.} Paa Havneudvalgets berom gjorde Indstilling havde Indenrigsministeriet approberet, at de i Havnens Budget for indværende Aar opførte Summer 1430 Rdl. og 1100 Rdl. til Opførelse af nogle Strækninger Voldværk af Steen og Beton forhøiedes henholdsvis til 2730 Rdl. og 1420 Rdl.

^{88/1870.} Byraadet approberede en mellem et dertil nedsat Udvalg (Hammerich, Nielsen og Mors) og endeel Behoere ved den vestlige Side af Stien ved Studsgadesport oprettet Contract om Brolægning af den derværende Gangsti; denne skulde brolægges indtil Bækken med 4 Alen equareerede Steen i Midten og forøvrigt med utilbanne Steen.

Arbeidet skulde udføres ved Udvalget for Brolægningssvæsenet og de Grundeiere, der havde tiltraadt Overenskomsten, bidrage dertil med 3 Rdl. pr. løbende Aen Fagade til Stien; Betalingen skulde erlægges med $\frac{1}{6}$ i Juni Termin 1871 og ligeledes med $\frac{1}{6}$ i hver paafølgende Halvaars-termin. De Beboere, der ikke havde indgaaet eller vilde indgaae paa de her anførte Vilkaar, besluttede man at behandle efter Vedtægtens § 39.

^{126/1870.} Byraadet tiltraadte et af det under 27de Septbr. 1870 nedsatte Udvalg indgivet Forslag til en Skrivelse til Havneudvalget, hvori udtaltes, at det ikke — som af Udvalget antaget — alene havde været Skjønhedshensyn, der havde bevirket Byraadets Beslutning om Opfigelse af Leiemaalet om Kulgaardene paa Havnepladsen under Skolebaffen, men at Hovedgrunden var Hensynet til Havnens Tarr, idet der ved Vortskaffelsen af Kulgaardene vilde vindes en almindelig Røffe- og Oplagsplads. (See Mødet 8de Decbr.)

^{157/1870.} Da N. Wallings Enke havde forespurgt, hvilken Priis Byraadet fandt passende for Pladsen udenfor hendes m. Fl.s Eiendomme (til Toldbodgade), besluttede man at svare, at man vilde sælge denne Plads for 500 Rdl.

^{159/1870.} Byraadet tiltraadte et af Indkvarteringscommissionen stillet Forslag til Rigning af Indkvartering in natura, hvorefter Rigningen vil komme til at rette sig efter de vedkommende Eiendommers Bygningsafgift sammenholdt med deres Asurancesummer og de locale Forhold.

^{164/1870.} Der bevilgedes Patrouillebetjent Tøiberg 35 Rdl. for Tilfyn med Roppelazaretet i Sommeren 1870.

^{173/1870.} 3 Anledning af et Andragende fra Kjøbmand E. Langballe om Flytning af nogle Gaslygter paa „Zimmervad“, samt Anbringelse af en ny Lygte sammesteds, mod at erstatte de herved foranledigede Udgifter og imod selv at betale Gasforbruget af den ny anbragte Lygte, havde Udvalget for den offentlige Belysning udtalt sig for en Flytning af Lygterne paa Hjørnet af Agade og nedenfor Hr. Langballes Eiendom og Anbringelse af 2 nye udenfor samme; Vhen udreder da Omkostningerne ved Belysning af alle 4 Lygter, medens Hr. Langballe for de 2 nye Lygters Vedkommende refunderer Communen 12 Rdl. 3 Mk. aarlig pr. Lygte. Dette Udvalgets Forslag vedtoges, og overdroges det til Udvalget at foranstalte det videre Fornødne til Ordning af Forholdet.

^{174/1870.} Det meddelees, at Fabrikant S. Frich havde modtaget det paa ham den 31te October atter faldne Valg af den almindelige Bælgerklasse til Medlem af Byraadet.

^{179/1870.} Da 2den Generalcommando-Intendantur havde henvendt sig til Byraadet med Anmodning om at indeholde i de vedkommende Rvar-

teerværter's Indkvarteringsgodtgjørelse et saa stort Beløb, som Statskassen havde tabt ved at flere Værter havde vægret sig ved at anvise Dragonregimentet særlige Gjødningspladser, besluttede man at svare Intendanturen, at Byraadet hverken ansaae sig berettiget eller forpligtet til at tilbageholde det omhandlede Beløb, om hvis Godtgjørelse Regimentet selv maatte henvende sig til Kvarteerværterne.

^{189/1870.} Det overdroges Udvalget for Kystbeflødningen at lade opføre — efter Anmodning af Domkirkeinspektionen — $3\frac{1}{4}$ Alen høit Plankeværk om St. Olufs Kirkegaard ud mod Løfts m. Fl.s Eiendomme.

^{184/1870.} Man tiltraadte et af Udvalget for Sygehuset stillet Forslag om at ansætte Deconomens Bespiisningspenge for Patienter for October Kvartal til 28 Sk. daglig.

Moedet den 10de November.

Der fremlagdes Meddelelse om at den høistbeskattede Vælgerklasse havde valgt Fabrikant Preisler til Medlem af Byraadet.

— Til Medlem af Udvalgene for Brolægningss- og Veivæsenet valgtes Fabrikant Frich og til Udvalgene for Skovvæsenet og Byens og dens Omgivelser's Forføjnings Fabrikant Preisler.

^{149/1870.} Paa Andragende fra Grundeierne ud til Kystbeflødningen om Fritagelse for at reenholde de til deres Grunde stødende Strækninger af Kystveien, fritog man dem indtil videre for saadan Reenholdelse, indtil Byraadet i Henshold til Vedtægtens § 48 tager forandret Bestemmelse. — Derhos vedtoges det i sin Tid, naar de til Kystbeflødningen stødende Grundeiere have opfyldt deres Forpligtelser med Hensyn til Omkostningerne ved denne, at udstede en Declaration, hvorefter:

- a) Vedligeholdelsen af Kystbeflødningen overtages af det Offentlige og ingeninde falder Grundeierne tilfald;
 - b) enhver tilgrændsende Grundeier har Ret til at anlægge Udførsel til Veien;
 - c) der ikke kan paalægges Grundeierne nogen særlig Afgift eller Erstatning til Communen i Tilfælde af Veiens Brolægning;
 - d) enhver Grundeier har Ret til at bygge til Stjelgrændsen uden at udlægge Fortoug, og
 - e) der fra de vedkommende Eiendomme have Ret til Vandafledning.
- (See Mødet 17de Novbr.)

^{183/1870.} Det vedtoges at undergive Havnoudvalgets Forslag til Budget og Capitalstatus for 1871 en 2den Behandling. (See Mødet 24de Novbr.)

^{185/1870.} Da Indenrigsministeriet havde begjæret Byraadets Erklæring over, hvorvidt Aarhus Kjøbstad nu efter Foreningen af Aarhus og Standerborg Amter ønskede at underkastes Bestemmelsen i Fr. 8de Januar 1830 om Vigning af visse Udgifter paa samtlige et Amts Kjøbstæder efter disses Hartkorn, besluttede man at svare Ministeriet, at man var tilhøielig til at følge Reglen i bemeldte Forordning.

^{187/1870.} Efterat Byraadet havde gjort Indstilling til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsøæsenet om, at de indkomne Ansøgninger om det ledige Overlærerembede ved 2den Borgerdrengeskole maatte blive Byraadet tilstillede til Erklæring, og dette ved Oversendelsen af Ansøgningerne var approberet, vedtoges det efter Anbefaling af Skoleudvalget med 13 Stemmer mod 5 at indstille cand. theol. Harald Nielsen, Lærer ved den herværende Borgerpigeskole, til Ansættelse i det ledige Embede.

Medet den 17de November.

^{149/1867.} Man underskrev en Declaration til Domkirkeinspektionen af følgende Indhold: „Aarhus Byraad erklærer heroed at det anerkjender Aarhus Domkirkes Eiendomsret til den Straaning, som for Tiden er indhegnet mellem St. Olufs Kirkegaard og Kystbeklædningen, hvilken Straaning, der danner det østre Affald fra Kirkegaarden ned mod bemeldte Kystbeklædning, ogsaa tidligere, før denne Kystbeklædning tilveiebragtes, har været en Deel af St. Olufs Kirkegaards Eiendom. Den eventuelle Byggelinie mod Kystbeklædningen og St. Olufs Gyde forbeholdes Bygningscommissionens Afgjørelse, men hvis denne anvises indenfor det Hegn, som danner Grænsen mod Kystbeklædningens Gangsti, bliver dog ingen Expropriationsgodtgjørelse for det ikke benyttede Terrain at udrede af Communen.“

^{176/1868.} Foranlediget ved den daværende Havnecommissions Indstilling i 1868 om en Forlængelse, foreløbig paa 3 à 400 Fod, af Havnens søndre Mole i N. t. O. Retning, navnlig for at skaffe Ro i den nuværende Havn, havde Vandbygningdirecturen ladet udarbejde et Forslag til Havnens Udvidelse med en heel ny Ørehavn, hvilket Forslag i Juni Maaned 1870 var tilstillet Byraadet fra Indenrigsministeriet og derefter havde været hos Havnudvalget til Eklæring. Da Vandbygningdirecturens Plan til Ørehavnen vilde medføre en Beføstning af over 200,000 Rdl. havde Havnudvalget taget under Overveielse, deels om der var Sandsynlighed for, at en forøget Trafik i en nær Fremtid

vilde nødvendiggjøre en sliq Udbidelse, deels om Havnens øconomistte Status gav Udsigt til at man kunde forrente og afbetale det Laan, som det vilde være nødvendigt at optage til et saadant Arbeides Udførelse. Udvalget var kommen til det Resultat, at det egentlig ikke er Plads, der mangler Havnen, navnlig ikke Vandbassin, men derimod den fornødne Beskyttelse mod de stærke nordlige og østlige Storme, der sætte Vandet i Havnen i et for de heri liggende Skibe (navnlig langs Dampffisbroen) farligt Oprør. Paa den anden Side har Udvalget formeent, at Havnen ikke efter sine nuværende Indtægter vilde have Raad til at indlade sig paa et Project, som Vandbygningssdirecteurs, end ikke paa Udførelsen af en saa stor Deel deraf, som det vilde være nødvendigt at udføre for at skaffe No i Havnen.

Da imidlertid en Forlængelse af den søndre Mole af 3 à 400 Fod i Retningen af Nord til Øst vilde hve Havnen den fornødne Beskyttelse, men den tilbyggede Forlængelse ved en eventuel Udbidelse af Havnen vilde være lagt saa langt indad, at der ved Indseilingen kun vilde findes 18 Fod Vand, medens det fandtes ønskeligt at have et Fod ind i den eventuelle Ydrehavn af 20 Fods Dybde, anmodede Udvalget Byraadet om gennem Indenrigsministeriet at indhente Vandbygningssdirecteurs Erklæring om, hvorvidt han antog, at der vilde være Noget til Hinder for at basere Havnens Udbidelse paa Forudsætning af en Udmuddring fra 18 til 20 Fod udenfor det ny Indseilingsløb, hvor Bunden bestaaer af Leer med et tyndt Lag Sand over. Havneudvalgets Indstilling vedtoges.

Under Forhandlingen af denne Sag henlebede Fri ch Opmærksomheden paa, at der uden at Havnen behøvede at udvides, vilde kunne staffles Losseplads ved langs Havnens søndre Mole at opføre en Granitmuur saa langt ude (ind mod Havnen), at Molen vilde faae en Bredde af mellem 40 til 50 Fod; Rummet mellem Molen og Muren skulde da opfyldes med Mudder fra Havnen, og da Arbeidet kunde udføres lidt efter lidt, alt som Havnens Midler formeentes at kunne tilstrække, antoges det ikke, at et saadant Arbeide vilde blive Havnen dyrt.

Fri ch anmodedes om at fremkomme med en nærmere detailleret Plan.

^{12/1870.} Det af Fabrikant Fri ch i Begyndelsen af 1870 indbragte Forslag til en Udbidelse af Havnen og Bygningen af en Ophalingsbedding stilledes efter Havneudvalgets Indstilling i Bero indtil videre.

^{159/1870.} De ved Auctionen den 21de October til Bortleie af en deel Jordbødder gjorde høieste Bud bleve, uden at Byraadet reflecterede paa nogle senere indgivne Overbud, approberede, dog at det for Enkelte af de Vedkommende gjordes til Betingelse, at de stillede Sikkerhed for deres

Bud. Den Meerindtægt, Communen ved denne Auction erholdt, androg aarlig c. 1900 Rdl.

Moedet den 24de November.

— Foranlediget dertil ved en fremsat Klage havde Byraadet henvendt sig til Amtsrådet med Hensigting, om samme ikke kunde virke til, at Veien og Stien forbi Vandmøllen istandsættes saaledes, at det vilde blive lettere, navnlig for de mange Fodgængere, der benytte Spadseregangen omkring Byen, at færdes paa Strækningen forbi Møllen.

Amtsrådet formeente imidlertid ikke, at det omhandlede Beistykke var saa ufarbart, at der var Anledning for samme til at tage sig af Sagen. Det blev derfor overdraget Veindvalget at søge ad mindelig Vei at faae Plassagen i en saadan Tilstand, som ønsket.

^{59/1869.} Der fremlagdes Regnskab fra Amtsrådet over Udgifterne ved Anlæget af Gangstien fra Rystbeklædningen til Trøiborg. Ifølge den i Foraaret mellem Delegerede af Amtsrådet og af Byraadet afsluttede Overenskomst skulde Arbeidet udføres for Byens Regning, men den senere Vedligeholdelse af Stien overgaae til Amtet. Den ved Arbeidet foranledigede Udgift 724 Rdl. 57 Sk. blev anvist til Udbetaling af Ræmnerkassen.

^{19/1870.} Kjøbmand H. Broge havde fremsendt Øvittering fra Brabrand-Marslev Sogneraad for at have betalt Skat til Brabrand Commune for de 4 Maanedre og 4 Dage af indeværende Aar, han havde opholdt sig paa sit Landsted der, og i Genhold dertil udtalt den Forventning, at Byraadet vilde drage Omsorg for, at han for samme Tid ikke kom til at betale Personelskat til Aarhus Commune. Efterat han paa Byraadets Begjæring havde meddeelt nærmere Oplysninger om Beskaffenheden af sit, Families og tjenende Personales Ophold resp. her i Byen og i Brabrand, besluttede Byraadet imidlertid at affordre ham hele den ham for indeværende Aar til Byen paaligende Skat, uanset at han havde svaret Skat til den anden Commune.

^{189/1870.} Det af Havneudvalget fremsendte Budget for Havnen i 1871 approberedes, dog at der af Udgiften bortfaldt 300 Rdl., der vare beregnede til Anbringelse af et Statit mod Veien nedenfor Skolebæken.

Moedet den 1ste December.

^{91/1868.} I Anledning af en Forespørgsel fra Baron Rosenkrantz om, hvorledes en Vei over hans Toft Matr. Nr. 6a i Genhold til By-

vebtægtens § 44 skulde udlægges til Behyggelse, overdroges det Udvalgene for Volegnings- og Veivæsenet at fremkomme med Forslag i den Henseende.

^{74/1870.} Justitsministeriets Resolution om at den ved Madame Jensefs Død ledigblevne Post som Districtsjordemoder her i Byen indbrages, saaledes at her fremtidig kun blivder een Districtsjordemoder, meddeelt.

^{188/1870.} Efter Indstilling fra Udvalget for Skolevæsenet bortgaves i 1ste Borgerdrengeskole 1 Friplads, i 2den 3 og i Borgerpigeskolen 5 Fripladser.

^{191/1870.} Et Andragende fra N. P. Daugaard om at forundes 1 Aars Henstand med Udbetaling af en i hans Eiendom paa Klostergade indestaende, Borgervæbningsfondens tilhørende Capital paa 400 Rdl., der paa Grund af Mangler ved hans Afkomst til bemeldte Eiendom var bleven op sagt til Udbetaling i December Termin 1870, blev ikke bevilget.

^{195/1870.} Et Andragende fra Smedesvend J. Petersen om Fritagelse for at erlægge Skolepenge blev ikke bevilget.

^{199/1870.} Man anbefalede et Andragende fra Huusholdningsforeningen om at erholde Begunstigelse i Henseende til Brug af stemplet Papir for den af Foreningen oprettede Laanekasse.

^{198/1870.} Efter at disse mindre Sager vare afgjorte, foretoges Behandlingen af Sagen om de Provindskjøbstæderne vedrørende Forhold i Henhold til et fra Indenrigsministeriet under 19de October 1870 udgaaet Circulaire. Efter dette ønskede den til Doerøielse af disse Forhold nedsatte Commission Udtalelser fra de forskjellige Byraad og Communalbestyrelser, naonlig om der maatte være Anledning til at foretage Forandring i Næringslovgivningen og eventuelt i Helligdagsanordningen;

at træffe Foranstaltning til Tiløiebbringelsen af en overfor Landet liggende Fordeling af Skatterne til Staten saavel som til forandrede Bestemmelser om den intercommunale Bestatning;

at tilstaae enkelte Kjøbstæder directe Understøttelse af Statskassen saasom til Ophjælpning af en eller anden Industrigren, til Haanens Forbedring, til tekniske Skoler;

at foretage en Omorganisation i enkelte Retninger af Kjøbstædernes Skole- og Fattigvæsen;

at aabne de mindre Kjøbstæder Afgang til at indordne sig under Amtskommunerne med Bibeholdelse af deres Rettigheder som Kjøbstæder, og i Særbeleshed

at bibeholde Krammariebyerne eller ganske at affstatte dem.

Tillige aabnedes der efter Circulairt Byraadene Afgang til Udtalelser om andre Kjøbstæderne vedrørende Forhold.

Efter en længere Discussion om Sagen i dens Almindelighed besluttede man at sende Circulairt til Handels- og Haandværkerforeningerne med Anmodning om deres Udtalelser over samme. Det oedtoges derhos at nedsætte et Udvalg paa 7 Medlemmer, hvortil ved skriftlig Afstemning valgtes Borgmesteren, Nors, Koppel, Vech, Kraiberg, Gamst og Spliid.

Moedet den 8de December.

— Det meddeelees, at Vedtægten for de faste Eiendommers Beskatning i Aarhus Kjøbstad var stadfæstet af Indenrigsministeriet under 30te Novbr. d. A. som gjældende fra 1ste Januar 1871.

¹²⁶/₁₈₇₀. Til Forhandling forelaae en fornyet Indstilling fra Udvalget for Havnervæsenet om at Byraadet vilde tage dets Beslutning af 12te August d. A. om Opsigelse af Kulgaardene under Skolebakkens tilbage, da det maatte ansees for stridende mod Havnens Interesser at en saadan Beslutning bragtes til Udsærelse. — Indstillingen forkastedes med 12 Stemmer mod 5.

Et Forslag af Nors om, at Spørgsmaalet om Pladsenes Benyttelse senere vilde være at afgjøre, vedtoges.

Borgmesteren erklærede med Hensyn til den foreliggende Sag, at han saae sig nødsaget til at benytte sig af den Ret, der efter Communallovens § 12 tilkommer ham, til midlertidig at sætte den af Byraadet tagne Beslutning ud af Kraft, og at gjøre Indberetning til Indenrigsministeriet om Sagen. (See Mødet 15de Decbr.)

¹²⁷/₁₈₇₀. Da Justitsministeriet haade beordret, at Borgervæbningsfanen skulde afleveres til nærmeste Løihuus, og Byraadet formeente, at det vilde have sin Interesse at opbevare Fanen her i Byen, oedtoges det at gjøre Indstilling til Ministeriet om, at Fanen maatte opbevares paa Raadhuset.

— En af Politimesteren anbefalet Indstilling fra Officererne i Brandvæsenets Ordenscorps, om at dette bevæbnes med Geværer med Bajonet isædset for med Sabler, vedtoges, da det tilstrækkelige Antal Geværer foresandtes fra Borgercorpsen, medens Sabler maatte anskaffes.

¹²⁸/₁₈₇₀. Efter at have indhentet Brolægningsudvalgets Erklæring over et Andragende fra de til Søndergade stødende Grundeiere, om inarest at saae denne Gades Brolægning omlagt, besluttede Byraadet at svare, at da nu Rørene til Vandværket om ikke lang Tid skulde ned-

lægges, og Brørlægningen, hvis en saadan foretages nu, skulde opbrydes igjen, saa man sig ikke istand til for Tiden at bevilge Andragendet, men besluttede tillige at udtale, at Spørgsmaalet om Gaden Brørlægning forøvrigt snarest muligt vilde blive taget under Overveielse.

^{200/1870.} Der forelaa et Forslag fra den Høistcommanderende om at Communen, i Lighed med hvad der var skeet i Odense, vilde lade opføre et Gymnastik- og Exerceerhuus for Garnisonen her i Byen.

Til at indlede Forhandlinger med den Høistcommanderende om denne Sag delegerede man Borgmesteren, Holm og Kors. (See Mødet 22de Decbr.)

^{210/1870.} Efter Politimesterens Indstilling beskaffede Byraadet Politisfuldmægtig Jørgensen til Politiasistent fra Januar 1871, istedet for den hidtilværende Politiasistent A. Abel, hvem der var meddeelt Afsked fra det nævnte Tidspunct.

Mødet den 15de Decemder.

^{98/1866.} Det vedtoges at lade Bedtægten for den communale Beskatning af de faste Eiendomme i Aarhus Rigsstad trykke.

^{126/1870.} I Anledning af den i forrige Møde tagne Beslutning i Sagen om Kulgaardene paa Havnepladsen udenfor Skolebakken og den fremtidige Benyttelse af denne Plads havde Havneudvalget foreslaaet følgende Dagsorden:

„Medens Byraadet fastholder, at det Havnen nærmestliggende Terrain, derunder ialtsald den større Deel af den Plads, som Kulgaardene nu indtage, i Havnens og Skibsfartens Interesse bør udlægges til almindelig Afbenyttelse, saaledes som Tilfældet er med Pladsen langs Havnegaden, er man enig i, at den øvrige Deel udleies til Oplagspladser for Private dog saaledes, at Opfigelse fra Havnens Side med kort Barsel betinges, at Skure og Plankeværker ikke uden Byraadets Samtykke opføres paa Pladsen, og at de af Havneudvalget foreslaaede Indskrænkninger med Hensyn til Opstabling følges.“

Denne Dagsorden blev vedtaget og Borgmesteren tog som Følge heraf sin i det sidste Møde nedlagte Erklæring om i Henshold til Communallovens § 12 at ville indbringe Sagen til Indenrigsministeriets Afgjørelse, tilbage.

^{180/1870.} Der fremlagdes en Skrivelse fra Skifteretten, hvorefter denne, ifølge givne Bemyndigelse, havde solgt nogle af den afdøde Veier, Maaler og Brager til Communen pantsatte Maale- og Veiereskaber til den nu constituerede Veier, Maaler og Brager for 30 Rdl.

^{201/1870.} Efter at der i forrige Møde var behandlet et Forslag fra Udvalget for Havnecæsenet om en Forbedring af Havnecægens Lønning, gaaende ud paa, at der efter Fradrag af 10 % til Waade og Pensionskassen tillægges Havnecægen forlobs 5 % af Løbs- og Litsenpengene, der efter Gjennemsnit af de sidste 5 Aar for hver af Løbserne have andraget noget over 700 Rdl., fremkom Udvalget nu efter Byraadets Opfordring med et ændret Forslag i lignende Retning.

Herefter skulde først — efter at 10 % ere henlagte til Waade- og Pensionsfonden — hver af Løbserne, hvis Antal er 5, have 500 Rdl. og derefter det Overskydende deles mellem Havnecægen og Løbserne saaledes at de hver faae $\frac{1}{6}$. Forfaavidt der ikke maatte indkomme saa meget i Løbs- og Litsenpenge, at hver af Løbserne kunde faae 500 Rdl., vilde Havnecægen altsaa intet Tillæg faae, ligesom overhovedet Havnen ikke paatog sig nogen Forpligtelse ligeoverfor Løbserne til at sikkre dem idetmindste en aarlig Indtægt af 500 Rdl. Denne Ordning skulde træde i Kraft den 1ste Januar 1871. — Havnecægens Forslag vedtoges, dog saaledes, at Løbsernes Forlobs blev sat til 600 Rdl. — det Overskydende deles i 6 Dele mellem Havnecægen og Løbserne — og Ordningen først træder i Kraft fra 1ste Januar 1872.

Man besluttede at indgaae med Sagen til Ministeriet. Bæjs, Buchheister, Frich, Kraiberg og Mørk vilde indgive et Separatvotum.

^{205/1870.} Forinden Behandlingen af de gennem Udvalget for Fattigvæsenet forfattede Reglementer m. v. vedrørende Fattiggaaarden og Arbeidsanstalten paabegyndtes, vedtog man at lade Reglementerne, til Rettelse ved Behandlingen, trykke.

^{208/1870.} Da Politimesteren havde begjæret sig anvist Plads til Hentjærjel af Snee og Is, vedtoges det at anvise, foruden de tidligere benyttede, Havnens Plads nedenfor Skolebakken til dette Brug.

^{209/1870.} En Indstilling fra Bygningscommissionen om Expropriation af en Deel af Entemb. Liißbergs Sted paa Klostergade til Udvidelse af Gaden approberedes.

^{211/1870.} Efter Andragende fra Politiasistent Abel bevilgedes der ham en yderligere Huusleiegodtgjørelse for Tiden fra April Flyttedag til 31te Decbr., der fastsattes til 50 Rdl.

^{212/1870.} Efter Indstilling af Udvalget for Skolevæsenet bevilgedes der Lærer F. A. Pape 10 Rdl. maanedlig af Lønningen for det ledige Overlærerembede ved 2den Borgerdrengefskole, i hvilket Lærer Pape under Vacancen haabe været konstitueret.

Mødet den 22de December.

— Man bemyndigede Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet til at følge 10,000 Rdl. i fgl. Obligationer, dog ikke under en Cours af 83 $\frac{1}{4}$ Netto; hvis denne Priis ikke kunde opnaaes, bemyndigedes Udvalget til at laane paa Beløbet til Dækning af de løbende Udgifter.

— Til Medlem af Havneudvalget fra Januar 1871 istedetfor Kjøbmand R. Wulff, hvis Functionstid da udløb, og som ikke søgte Gjenvalg, valgtes Jernstøber Frich.

^{200/1870.} Efterat det nebsatte Udvalg havde forhandlet med den Høistcommanderende om det af ham indsendte Forslag til Opførelsen af et Gymnastik- og Exerceerhuus for den herværende Garnison, og efterat Udvalget fra Borgmesteren i Odense havde erholdt Tilfagn om Ublaas af Tegninger, Conditioner m. v. til Opførelsen af Bygningen, vedtog Byraadet at erklære sig villig til at indgaae paa den Høistcommanderendes Forslag under Forudsætning af, at der gives Communen lignende Garantier og Vilkaar som dem, der ere givne Odense By.

^{215/1870.} Et Forslag fra Stiftsphysicus Weis om Draining af forskellige Gader samtidig med Nedlæggelsen af Rørene til Vandværket, henvises til Sundhedscommissionens og Vandværksudvalgets Erklæring.

^{216/1870.} Et Andragende fra Renovationsmand M. Olsen om Bidrag til Anskaffelse af en Hest, istedetfor en, der var styrtet for ham, blev ikke bevilget.

^{218/1870.} Man bevilgede den forhenværende Chef for den ophævede Borgervæbning et Honorar af 100 Rdl.

^{219/1870.} Ligeledes tilstod man forhenværende Markbetjent Wellejus et Gratiale af 50 Rdl.

[illegible]